

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 2a
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 483 Lel.

Fél évre ... 240 Lel.

Negyed évre ... 108 Lel.

Havonta ... 36 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek felel.

Megjelenik naponta reggel.

A szobaur.

A tízforintos butorozott szobák korszakában vált még fogalomná a szobaur, a kifizetésű hivatalnok, banktisztviselő, színész vagy egyéb fixfizetéses egzisztencia, a kinek kényelmes otthon biztosított a tízforintos hónaposszoba. Mennyi romantika! kedves történet és anekdóta fűződött a szobaurhoz, milyen meleg szeretet övezte körül a vidám lakót, aki a hónaposszobából indult neki az életnek és amikor elérte a százforintos havifizetést, bucsút mondott a hónapos szobának, hogy családot, otthon alapítson.

Sajnos, a szobaur esztendő folyamán elvesztette a körüfűződött szines romantikát. A romantika meghalt, az élet rideg és könyörteien realizmusá lett urrá a világon, a tízforintos szobaurból százakat fizető kereseti forrás lett, aki maga is megkopottan, lerongyolódottan, gondoktól kiráztatott lakja a hónaposszobát. A romantika meghalt, a szobaur és a főbérlet közötti régi kapcsolatot a gazdasági viszonyok megváltozásával teljesen átalakult. A főbérlet ma legtöbb esetben rá van utalva arra, hogy butorozott szobáját kádjá, a szobaur pedig boldog, ha súlyos százasként meg tudja kap

ni azt a kényelmet, amelyben valamikor tíz forintért részesült. — Szomorú gazdasági egymásrautaltság kapcsolja ma össze a szobaurat a főbérlettel, akinek havi költségvetésében sokszor egyedüli nélkülözhetetlen tétellé vált a butorozott szobáért kapott összeg.

Éppen ezért voltak kiszámíthatatlan következményei az új lakbérleti törvény ama rendelkezésének, hogy a főbérlet köteles az albérletől kapott havi bérösszeg felét a háztulajdonosnak átadni. A rendelkezés temérdek egzisztenciát sujtott, mert megapasztotta azt a keresetet, amelyre néha egész családok léte volt alapozva. De a szobaurat is sujtotta, mert a legtöbb főbérlet ezen a címen fel emelte a butorozott szoba bérét. Általános volt a panasz minden oldalról, különösen a fixfizetéses szobaurak és a butorozott szobák kiadásából élő főbérlet részéről, hogy a lakbértörvény rendelkezése érzékenyen érintette egész eddigi életberendezésüket. Ezek az indokolt panaszok indították arra az akcióra humánus gondolkodó háziurakat, hogy tekintsenek el a törvényben előirt joguktól és ne követeljék a szegényebb sorsú főbérletől a butorozott szobáért járó bér feleösszegét.

A háztulajdonosok, akik ezt az

akciót megindították és propagálják, emberbaráti érzésüknek adták követendő tanujelét. Most csak az van még hátra, hogy a háztulajdonosok egyetemesen kövessék ezt a humánus intenciókból eredő példát és ott, ahol az emberies belátás és méltányosság szavát követhetik, hasonlóképpen járjanak el. Hiszen albérlet ma jobbra csak az tart, aki rá van szorulva az ilyen módon kapott összegre és minden garas, amellyel megrövidítik, egy falat kenyérral kevessebbet jelent számára. Családfenntartó nélkül maradt özvegy uriaszonyok, elszegényedett uriaszónéok adják ki ma szobáikat, akik valaha jobb napokat láttak és most az életviszonyok keserves fordulása kényszeríti őket arra, hogy minden jövedelem híján legalább butorozott szobák kiadásával tengessék életüket.

Ezeknek a siralmas anyagi helyzetbe jutott, sokszor neves családból származó uriaszonyoknak ma bizony még arra sem tehetik, hogy cselédet tartsanak, hanem titokban, lopkodva ők maguk végzik el a butorozott szoba takarításának, a cipő és ruha tisztításának keserves munkáját. Az elszegényedett uriaszony valahányszor finom és ápolat keze ma durva testi munkában kergesedik, a

lényes név tulajdonosa nincs abban a helyzetben, hogy cselédet vagy takarítót tarthasson. Ezekben a szomorú sorsba jutott egzisztenciákon könyörült meg néhány háztulajdonos szíve és úgy volna helyes, ha a többi háztulajdonos is követné ezt az emberbaráti példát. Hisz ilyen kivételes esetekben az a néhány száz lel, amellyel a háztulajdonos elesik, sokszor azt jelenti, hogy egy család — ha szűkösen is — de továbbra is fenn tudja tartani életét és nem lesz kénytelen azt az összeget, a melyet albérletjéről kap, feleösszegében a háztulajdonosnak átadni vagy a bérösszeg felemelésével a különbözetet lakójára áthárítani.

A törvény rideg betűjéhez nem ragaszkodó háztulajdonosok nem intencióin elhatározása talán lehetővé teszi, hogy a szobaur és a főbérlet közötti gazdasági egymásrautaltság ne súlyosbodjék nyomoruságos nélkülözéssé. Ha a tízforintos szobaur romantikus és dertis korszaka nem is tér többé vissza, legalább a mai helyzetben ne álljon be rosszabbodás. A statusquo feletti döntés joga a háztulajdonosok kezében van. Reméljük, hogy a háztulajdonosok zöme osztani fogja azok felfogását, akik ebben a kérdésben az emberiséges megértés és méltányosság állás-

Tavaszi — Ősz.

(Versek. Irta: Dálnoki Nagy Lajos.)

Az aradi Kölcsei Egyesület egyik február havi délutánján szavaltta el H. Harmath Józsa Dálnoki Nagy Lajos néhány finoman cizellált, gondolatokban gazdag, szívhez és értelemhez egyaránt szóló eredeti költeményét és néhány francia műfordítást, amelyek oly zajos sikert arattak, hogy minden költemény után elemi erővel tört ki a tetszés tapsvihara.

E versek összegyűjtve Tavasz-Ősz címen végre a nyilvánosság elé kerültek s az izléssel kiállított yaskos füzet 144 oldalon mintegy 120 édes, bájos eredeti költeményt és francia költőktől néhány csodaszép műfordítást tartalmaz.

Az ember kezébe veszi, olvasza e verseket és nem tud velők betelni. A nyelv tisztaságával bübájával, zengzetességével, hol dertis évődő hangjával, hol bánatos melankoliájával, éles megfigyelé-

sével, majd mosolyra készlet, majd önkénytelenül is könnyet fakaszt szemünkben.

Igazi költő az, a ki az érzelmek hurján ennyire tud játszani. Egymást váltja föl bennök egy-egy kedves eredeti játsz, ötletes szellemes, csattanós fordulatú, a komolyakban a sok mély szívűnket megkapó költői gondolat, oly tisztán, természetes egyszerűségükben is oly zengzetes nyelven előadva, hogy az ember másodszori olvasás után a legtöbbjét szinte könyv nélkül tudja. Rímei szíveinkben, ajkunkon egyaránt csengnek-bongnak, szinte kívánjuk a zenét, s hisszük is, hogy közülök nem egy lesz megzenésítve.

A kötet a Tavasz ciklussal kezdődik; mindjárt az első „Asztalfiók” megkap kedvességével, aranyos humorával. A költő ifjú korában írt verseit kiszedi az asztalfiókból, s a versek, a melyek annak idején, az ifjuság ragyogó napfényében születtek, örökös verőfényt láttak, — rátekintenek egy-

kor' ifjú gazdájukra s mosolygó gunnyal sugnak össze:

Hát ez volt, ki őket
Egykor eldalolta?
S visszavágyódnak mind
— Az asztalfiókba.

A második kis tavaszi versében elmondja a költő hogy egykor rózsás életében sokat látott, sokat tapasztalt és ezért akkori dalaiban is tapasztalat és szerelem van; a tapasztalatot megtartja magának.

S ami bennök csók szerelem,
Egy sóhajjal átengedem
Hova ők is vágyva vágnak
— A viruló ifjuságnak.

Ezután selyemre fűzött gyöngyszemekként sorba jönnek a hol érzelmes, de legnagyobb részt dertis csapongó, játszai kedvvel évődő versek, melyeket a költő tavaszában eldalolt s a melyekben szinte saját virághimes tavaszunkra ismerünk. Hogy csak néhányat említsünk: „Gyónás” „Egy havasi rózsára” „A lepke” „Tiltott csók” „Fizika” „Szivadó” „Tizparanos” „Számítan” „Téli álom” „Pihenő”

„Szerelmesek padja” „Merengés”
„Üti lapu, nefelejts”

Üti lapu, nefelejts
Együtt nő a réten
Sokszor őket mi is Igy
Együtt kapjuk éppen.
Szívünk fölfelejtset
Kapunk egy kis lánytól
Talpunk alá uti laput
Az édes anyjától.

„Aiom” „Tanítás” „Békecsók”
„A sor” „Jouon” a hol a szerelmes ifju kérdi, hogy mit tegyen szerelmének bizonyítására, lehozza-e a holdat, csillagot kedvéért, s a táncért rajongó pajzán leánya feleli reá:

Hagyd a csillagot az égen
Hagyd a gyöngyöt lenn a mélyben
Hagyd illatát a virágnak
Dalolását a madárnak
Szívem csak egy vágyért dobban
— Csak a bosztoat táncold jobban!

Vagy ez a leheletszerű finom kis költemény: Ajk és szív.

Szöke leánya, piciny ajkad rózsáté,
Rajta minden csóknál egy új rózsá nő.
Mi a szíved? Rózsás fészek, azt hiszem
S költőző kis madara a szerelem.

A Tavasz ciklus végén a verőfényt multával a játéki dertis hang mint-ha komolyabbá válnék „A csere”

pontjára helyezkedtek és a szobaur a főbérő gazdasági egymásrataltságában ismét helyreáll leg-
alább az eddigi egyensúly.

Rémuralom a szovjetben

(Tömeges halálos ítéletek. — Uj felkelés Ukrajnában.)

Csittából táviratozzák: A távol keleti szovjetköztársaság forradalmi végrehajtó bizottsága megerősítette 252 tiszt halálos ítéletét, akik Kolcsak tengernagy ellenforradalmi hadseregében harcoltak a szovjet ellen és a múlt évben Vladivosztoknál estek a vörös hadsereg fogságába. Az ítéletet tegnap végre is hajtották. A moszkvai forradalmi törvényszék azt a tizkozáktszítet, akik a múlt évben történt kubani szovjetellenes felkelésben vezetőszerpet játszottak, ma halálra ítélte. Jelenleg is Oroszország több vidékén van szovjetellenes felkelés, amelyek közül a legjelentékenyebb a donvidéki.

Varsóból jelentik: Ukrajnában új felkelés támadt a kommunisták ellen. A felkelők lovascsapatot szerveztek, amely Pawlowszki tábornok parancsnoksága alatt guerilla-harcot kezdett a jarmolinszy-i bolsevista helyőrség ellen. Éjszaka elfoglalták a pályaudvart és lovakat, hadianyagot és foglyokat zsákmányoltak. Pawlowszki azonban, ugylátszik Wrangel követi a kegyetlenkedésben és a foglyok egy részét azonnal fobelövette. Pawlowszki ezredes hadat azután Proszkórow ellen nyomultak. A város előtt összekötést létesítettek Schepel hetman csapataival és elfoglalták Prosz-

kurowot. A városban talált magasabb rangú bolsevista tisztviselőket agyonlőtték.

Volhyniában három fölkelő csapat működik Beszrutskow hetman, volt vezérkari ezredes vezetése alatt. Ezek a csapatok kitűnően fel vannak szerelve és lovas-sággal és tüzérsséggel rendelkez-

Fénykép-felvételek a napról.

(Hogyan igazolják Einstein elméletét?)

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől.) Einstein tudvalevően a newtoni gravitációnak, ennek a csodálatos, soha kellően fel nem fogható tömegvonzásnak a helyébe olyan új föltevést állít, amely eddigelé megmagyarázhatatlan jeleségeket is meg tud magyarázni és új, eddig sohasem észlelt jeleség létezését jósolja meg. Így Einstein azt állította, hogy a fény sugár, amely egy távoli csillagból a napkorong közelében, tehát erős gravitációs térben halad el, nem egyenes irányban megy, hanem utvonala kissé meggörbül, akár csak a löveg, melyet már vízszintes irányban löttünk ki, a földvonzása következtében görbe pályán folytatja útját. A napnak ezt az elgörbitő hatását természetesen olyankor, mikor a nap is látszik, észlelni nem lehet. Csak olyankor volna észlelhető, mikor a nap elsötétül, szóval napfogyatkozáskor. A csillagászok már 1914-ben készültek az észlelésre s pedig oly módon, hogy tudva, hogy

nek. Eddigelé a vörös csapatok nem tudták szétverni őket. Az ukrán felkelők ellen az orosz vezérkar Frunze tábornok vezetése alatt küld ki csapatokat. Az ukrán felkelők eddig sikerrel küzdöttek, amennyiben guerilla-harcukkal szemben a vörös katonaság tehetetlennek mutatkozik.

a nap a napfogyatkozás idején az égboltozatnak melyik helyén, milyen csillagok között fog állni, az égnék erről a tájékról pontos fényképet vettek fel (aminthogy már az égboltozat igen nagy részéről a legfinomabb fölvételeink vannak) és ugyanerről a részből a napfogyatkozás idején, tehát olyankor, mikor az illető csillagokból hozzánk jövő fénysugarak a nap mellett fognak elhaladni, szintén pontos képet akartak készíteni. E képen, ha Einstein jóslása helyes, az egyes csillagok képei a régiekhez képest el lesznek tolódva.

1914. augusztusában volt a napfogyatkozás, mely az észlelésre alkalmas lett volna. Déloroszországba készültek az expedíciók, köztük németek is, a megfigyelésre; de ez a háboru miatt leletlenne vált. Csak nagynehezen tudták a német tudósok hazakerülni. A legközelebbi alkalommal, 1919 május 29-én Észak-Braziliában Sobralban és Kamerun egyik

szigetén Principe szigeten végeztek az angolok fölvételeket. Az eredmény igazolta ugyan Einstein állítását, de tekintve a mérési eredmények túlságos kicsinségét, kételyek merültek fel, hogy az eltérések nem tulajdoníthatók-e más okoknak. Egyébként az észlelt és a számított eltérések elég jól egyeztek. Így például a legnagyobb észlelt eltérés 95 századrész szögmásodperc volt a számított pedig 85 századrész szögmásodperc.

A múlt évi szeptember 22-iki napfogyatkozás alkalmából végzett észlelések most kerültek nyilvánosságra és Campbell, az amerikai Lick-obszervatórium igazgatója, aki a kanadai Wallban végezte ez észleléseket, kinyilatkoztatta, hogy a fénykép-felvételek teljesen igazolták Einstein elméletét. — Campbell Trumplerrrel együtt vizsgálta meg tüzetesen az ausztráliai felvételeket is, melyeket a legtökéletesebb műszerekkel készítettek és azoknál a csillagoknál, melyek sugarai a napkorongjához legközelebb haladtak. Einstein számításaival teljesen megegyező eredményeket találtak. Lanc, a híres berlini fizikus mondja, hogy Einstein jóslása az emberi szellem egyik legnagyobb dala.

Einstein még más két csillagászati jelenségre is felhívta a tudósvilág figyelmét. Az új gravitációs elméletével meg tudta magya-

„Tüzijáték” „Miért” „Tavasszal” „Az élet” „Az orvos” már jelzi az átmenetet az Őszre.

Ez a rész 50 egynehány költeményt tartalmaz, telve mind elmélyült gondolatokkal, költői reflexiókkal s bár az életnek mindig ideális felfogásával, de egy élettapasztalat leszűrődött bölcsességével a verselés művészetének zengő tisztaságával, tökéletességével, hogy csak néhányat ragadjunk ki: „Édes anyámról” az anyaszeretethez ez az imaszertü viszsztatükrözése; a bánatos hangu „Menni kell”, „A rózsatedés” ez a gyönyörű gondolata a megnyilvánuló anyai fájdalomnak, midőn a rózsátó felsóhajt előtte, hogy egyszer a fejét hozzá is le kell hajtania, a ki őt egész életén át a gyökerével táplálja; „Karácsony est”, „Őszi levelek”, „Temetésen” mely annyira megragad szomorú igazságával, „A tutajja” ez a költői álmodozás a boldogságról, „Esti mese” a gyermek színes álomvilágának igazságait, a szépbe, jóba és nemesbe vetett hitét mint hazudtolja meg az élet, „Elkéstem”, „A hola”, „Ősök” „A diófa” „Olvasás közben”, „Őszi szerenád”, „Nap lement”, „Őszi virágok”, „Ujra”, „Szántóföldön” „Évek múltán”, a vágyait el nem ért s az élet küzdelmében kifáradt, „Vándor” tépelődése és megnyug-

vása „Fájó érzések” és az élet váratlan elmulását jelző „Zsebóra”.

Van közülük egynehány, melyekben a régi derű, játszóság újra kedvesen felcsillan, amelyek a Dálnoki-féle verseknek alapvonalát jellegzetes egyéni tulajdonságát képezik. Ilyenek: „A leányszoba”, „Időjelzés”, „Hűség”, „Piac népe”, „Gyógyulás”, mint kér a szív tanácsot az Észből s egy holdvilágos éjszakán a gyógyulás dacára mint dobja ki ablakból az Ész egész patikáját.

Rendkívül kedvesek és igazak azok a költemények, ahol az öregedés fájó töviseit a humor mosolyának derüje enyhíti: „Poros országuton”, „Asztalvégén”, „Rádás”, „Szívkvóta”, „Tapasztalatok”.

Vannak a kötetben epigramm jellegű versikék: „A jó barátok”, „A kereszt”, „A sírnál”, „A csillagász”.

A csillagász, ki fent annyi Égi titkot felkutat
Sötét színü üvegekkel
Nézi a nap foltokat
Mi a napnak, csillagoknak
Békét hagyunk ideleenn
— Egymás titkát és hibáit
Nézzük sötét üvegen.

Mindegyik az életből elesett költői igaz.

Ugy a „Tavaszt, mint az Ősz” néhány a Tavasz és Ősz címnek megfelelő előkelő izléssel kiválasztott játszi és komoly hangu francia műfordítás teszi változatos-sá, melyben Dálnoki Nagy La-

jos igazán mester, a Verlaine, Bourget, Musset, Edmond Rostand, Boutelleau, Henry de Regnier, Louis Ratisbonne, Sully Prudhomme, egyéni hangjai szívet és elmét egyaránt gyönyörködtető alakban bannak visszaadva. Egyiknél sem érzi az ember a fordítás erőltettségét. Mind csupa zene és összhang. Pedig mily művészi ihlettség kell ahhoz, hogy valaki főleg Verlaine zengzetes csapongó rimeit visszaadja.

A kötet e kis verssel végződik:

SIROMRA

Ha meghalok a siromra
Csak e pár szó legyen írva:
Az nyugszik itt, ki élteben
Csak álmodott, alva, ébren,
Szerette a dalt, virágot,
Soha senkit meg nem bántott.

Dálnoki Nagy Lajos néhány évtizedes közeleti és társadalmi szereplése alatt lelke nemességével, szívjóságával, visszahuzódó szerénységével valóban mindenkinél csak tiszteletet és nagyra-becsülést váltott ki, most azonban verseivel mindezeknél maradandóbb emléket alkotott magának.

Sokáig késétt versei kiadásával s csak barátai és ismerősei ismételt unszolására szánta rá magát, akiknek elmondta, hogy minden reklámot kerülni óhajt s neki csak az az egy vágya van, hogy költészete az — aradiaknak tessék, ahol és akiknek körében él.

Ez egyben nincs igaza s bizunk benne, hogy nem is lesz, mert műve mint irodalmi ese-

mény, messze túl fogja szárnyalni Arad határát. Nekünk vele szemben azonban tényleg komoly kötelességünk, hogy elsősorban mi becsüljük meg költői munkásságát. Nem is szabad e könyvnek asztalunkról hiányoznia, mert irodalmi értékétől eltekintve, az a tavasz fényében ragyogó ifjúságnak és már az ősz, a tél mesgyéjét taposóknak egyaránt élvezetes, üdítő olvasmány s úgy vig, mint bánatos akkordjai ott fognak csengeni szívünkben. Csak az a kifogásunk, hogy a szerző ismert szerénységével csakis az aradi könyvpiacra szánt, alig pár száz néldányt nyomtatott s azt nagyon hamar el fogják karkodni. A siker, a tetszés, melyet művével bizonyára elérni fog, talán ösztönöznöni fogja arra is, hogy egy kötetet kitevő francia fordításai, nagyobb ivrai költeményei, melyek most helyszüke miatt nem jelenhettek meg — a mű a tervezettnél most is nagyobb terjedelemben lett kiadva — s néhány egyfelvonásos csipkemunkaszertü s az Edmond Rostand költészetére emlékeztető verses vigiátéka, melyek méltó testvérei a budapesti Nemzeti Színházban annak idején oly nagy sikerrel előadott „Harag” és „Pletykának”, szintén nem maradnak majd — az asztalfiókban.

A művet nemes egyszerűséggel és izléssel Reissmann Sámuel aradi nyomdája állította ki, s ott szerezhetni meg Strada Muresuluj (Maros-utca) 8 szám. Borsos háza. Ára 45 Lei.

ránni a csillagászatnak majdnem százados problémáját, a Mercurbolygó perihéliumának elmozdulását, melyet más bolygók zavaró behatásával megmagyarázni nem lehetett és megjósolta, hogy pontos észleléssel meg lehet állapítani, hogy a napban lévő anyag szinképe ugyanazon anyag földi szinképehez kissé el van tolódva a vörös felé. A legkiválóbb észlelők figyelik a jelenséget és bár még végérvényesen nem mondták ki, de úgy látszik, *Einsteinnek ebben is igaza van.* Valóban az emberi szellem legnagyobb diadalai közé tartozik, midőn az ész erejével világít be soha nem látott, soha nem tudott új területekre.

A háztulajdonos lakása.

(Aki nem mehet a saját házába. — Lakásper és huszezer koronás lelépést ill.)

Érdekes ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék lakásfellebbezvélyi tanácsa. Vázi Sabin 1921-ben házat vásárolt Aradon. Mivel a házban üres lakás nem volt, felkereste Roth Adolfot, a ház egyik lakóját, akivel megállapodott abban, hogy ha Vázi megfelelő lakást szerez számára, úgy 20 ezer le ellenében kiköltözik a házból és a megüresedett lakást a ház új tulajdonosa foglalja el. A háztulajdonos le is fizette a megállapodás szerint a 20 ezer leit, de akárhány lakást ajánlott fel Roth Adolfnak, ez mind visszautasította azzal, hogy nem felel meg. A szerződést záros határidőre kötötték meg és dacára annak, hogy Roth még bent lakott a lakásban, Vázi kérvényt nyújtott be a lakás elnyeréséért a lakáshivatalhoz, a mely a lakást a szerződés figyelembe vételével ki is utalta a háztulajdonos részére.

Roth Adolf megfellebbezte a lakbérleti bizottság döntését és így került a bonyolult lakásügy a törvényszék elé. Roth Adolf elmondotta, hogy még abban az időben költözött a lakásba, amikor még lakbérleti bizottságok nem működtek, a lakás most nem üres és így a lakbérleti bizottságoknak nem volt joga azt kiutalni. Ha Vázinak 20 ezer le követelése van tőle, indítson polgári pert, vagy pedig tegyen bünvádi feljelentést. A kapott 20 ezer leire vonatkozólag azt mondotta, hogy sógora, akitől Vázi a házat megvette, felajánlotta már régebben neki a házat 110 ezer leért. Szegény ember lévén, a házat nem tudta megvenni, hanem keresett és talált is egy vevőt Vázi Sabin szemlélésében, aki a házat nem 110, hanem 130 ezer leért vette meg és ő a 20 ezer leit nem a lakás átadásáért, hanem a közvetítésért kapta Vázitól.

A háztulajdonos, Vázi Sabin ezzel szemben nyilatkozatot mutatott fel a törvényszéknek, mely szerint Roth Adolf sógora, a ház volt tulajdonosa kijelenti, hogy Roth annak idején akarata ellenére költözött a házba és a 20 ezer leit tudomása szerint a lelépésért kapta. A törvényszék hosszú tanácskozás után megváltoztatta az elsőfoku határozatot és elutasította Vázi Sabin háztulajdonos kérelmét azzal, hogy a lakás nem üres volt és így a hatóságnak nem volt jogában azt Vázinak kiutalni.

Tűz pusztított a radnai kolostorban.

(Leégett a tető. — Megsérült a templom. — Egy tűzoltó tüzhalála. — Részletek a tüzvészről.)

Arad ma délelőtti kábitó hőségébe idegrázólag süvetett bele egy borzalmas tüzvész hire: *ég a radnai kolostor!* És a rémhír futva terjedt szerte a városban és amint terjedt, úgy dagadt egyre rémségesebbé. A déli órákban már az egész kolostor, templom és házsor pusztulásáról beszéltek Aradon és a Radna felé induló vonatokat zsu folásig megtöltötte a kíváncsiak és az érdeklődők tömege. Az *Aradi Közlöny* radnai és lippai tudósítói, valamint kiküldött munkatársunk sűrű időközökben telefonon közölték szerkesztőségünkkel a tüzvész újabb fejleményeit. Meg-

Jelentések a radnai tüzvészről.

Radnai tudósítónk ma délelőtt a következőket jelentette:

A radnai kolostor kigyuladt. Az egész tetőzet lángokban áll. A radnai tűzoltóság kellő felszerelés hiányában nem tudja megakadályozni a tüzvész továbbterjedését. A hatóságok a környékbeli tűzoltóságok segítségét kérik.

E rövid jelentés után délután két órakor a következő részletes tudósításban számolt be radnai tudósítónk:

A tüzvész továbbterjedését már sikerült megakadályozni. A radnai tűzoltóság segítségére a lippai, paulisi és az aradi tűzoltóság is kivonult és két órai küzdelem után sikerült a lángokat elfojtani. A kolostor egész tetőzete leégett. A templom jobboldali tornyának zsalugáteres ablakai lángra lobbantak, de a tűz továbbterjedését megakadályozták. Komilisevits János radnai és Inger Lajos lippai tűzoltóparancsnokok teljes tűzoltó létszámmal és felszereléssel küzdének az oltási műveletekben. A tető még több helyütt füstölög, itt-ott még lángok csapnak fel.

Későbbi radnai jelentésünk szomorú eseményről ad hírt. Az önfeláldozóan küzdő tűzoltók egyikét elragadták a lángok. A tűz elfojtása után egy összeszenesedett holttestet találtak. Schick János 52 éves radnai kőfaragómester, radnai önkéntes tűzoltó, nős, ötgyermekes családapa pusztult el oltás közben. Valószínűnek tartják, hogy a fojtó füst elkábitotta és beleszedült a lángokba. A tűz keletkezésének okát még nem tudták megállapítani.

Mint lippai tudósítónk telefonálja a háromemeletes kolostor tetőzetén több helyen egyszerre csaptak fel a lángok, amelyek egyszerre borították el az egész tetőzetet.

Halálos szerencsétlenség a tüzvésznél.

A tüzvész keletkezéséről a következőket jelenti az *Aradi Közlöny* helyszínre kiküldött munkatársa:

Ma délelőtt tíz óra táiban a

állapítható volt, hogy a rémhírek erősen túloztak. Csupán a kolostor tetőzete égett le és bár az épület és a templom egyéb részében nem pusztított a tüzvész, a kár mégis tetemes. Régiségek, ereklyék, felszámíthatatlan értékű antikvitások pusztultak el és a kolostor maga is súlyos mértékben meg rongálódott. A kolostor és a templom nem volt biztosítva és az egész kár ilyenformán a katolikus áldozatkészségét terheli, a mely valószínűleg hamarosan helyreállítja a tűz pusztításait. Részletes tudósításunk a következő:

és veszedelmesen fenyegették a kolostorral egybeépült templomot.

A lángok elfojtása után a radnai hatóságok azonnal hozzáfogtak a tűz keletkezése okának felderítésére. Egy bizottság szállott ki, amelyben Gherman Joe dr. alispán, Cornea János radnai főszolgabíró, dr. Popovici Péter radnai vezetőbíró, dr. Mladin Virgil körorvos, dr. Suciu Valér ügyvéd, Schlangner Ignác községi aljegyző és Rónai Jenő járási írnok vettek részt. A vizsgálat adatait jegyzőkönyvbe foglalták. A jegyzőkönyv szerint a tűz keletkezésének okául egy régi, avult állapotban lévő kéményt jelöltek meg, amely kigyuladt és lángborította a kolostor zsindeletetőzetét.

Délben érkezett ki Radnára automobilon Georgescu János vár megvelei prefektus és Angelescu aradi csendőrszázados. Az aradi tűzoltóság Miliajlovits tűzoltóparancsnok vezetésével különvonaton ment Radnára és a rend fenntartására egy század katonaságot vezényeltek Aradról a tűz színhelyére.

Lipovai (lippai) tudósítónk telefonálja: A lipovai tűzoltóságnak gyors felvonulásával sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni, amellyel szemben a radnai tűzoltóság csekély és hiányos felszerelése miatt úgyszólván tehetetlenül állott. Több tűzoltó kisebb-nagyobb sérülést szenvedett az oltásnál. A súlyosabban sérülteket a lipovai kórházban helyezték el.

A kolostort ez alkalommal másodszer támadta meg tüzvész. A XVIII. század első éveiben, a törökök gyújtották fel. A templom belsejében okozott károkat egyelőre nem lehet megállapítani, mert a templom hajóját sűrű füst tölti be, úgy, hogy ott tartózkodni füzamosabb ideig nem lehet. A templom belsejében nem pusztított a tűz, de az oltás közben beomlott vízmennyiség nagy károkat okozhatott. A kolostor padlásán, mely teljesen elpusztult, rengeteg nagy értékű régi miseruhák és egyházi holmik voltak, amelyeknek értéke felbecsülhetetlen.

zárdaépület második emeletén lévő konyha személyzete jelentést tett Kaiser Antal házfőnöknek, hogy a tüzhelyről kipattanó szikrák meggyújtották a padlás egyik

korhadtt gerendáját és a padlás zsindeleteteje is tüzet fogott. A házfőnök nyomban értesítette a radnai lipovai és ghioroci (gyoroki) tűzoltóságot és a rend tagjainak segítségével biztonságba helyezte a második emeleten lévő szobák értékes képeit és bútorait. Néhány perc alatt lángba borult az egész tetőzet. A tűz óriási lánggal égett, a zsindelet és pala-tető darabjal gépfegyverszerű pattogással szóródta szerteszejjel a földre. A jobboldali szárnyépület padlása lezuhant az alatta lévő másodemeleti szobákba és óriási károkat okozott. A tűz áterjedt a két épület között emelkedő templomtornyra is és a torony zsindeleteteje lobogó lánggal égni kezdett. A tüzet még a késő délutáni órákban sem sikerült lokalizálni, a templomtető egyes részei még öt óra táiban is lángban állanak.

A tüzvész kitörése után Radna lakosságán leirhatatlan pánik vett erőt, mert félt, hogy a szél által támogatott hatalmas tüzvész a község többi házára is áterjed. Ezért a lakosság vizes bőrökkel és lepedőkkel takarta be házai fedelét. Két-három ház tüzet is fogott, de a tűzoltóságnak sikerült a tűz továbbterjedését idejekorán megakadályozni. Milos Károly, Erdöl Vilmos és Margerics Antal házára terjedt át a tűz, amelyet a tűzoltóság hamarosan eloltott.

A zárdaépület oltása közben halál végű szerencsétlenség történt, amelynek Schick János kőfaragó mester esett áldozatul. A mikor a tűz kitört, a munkás több társával együtt felkuszott a templom tetejére. Mikor a tűz oltásában segédkezők észrevették, hogy a tűz a templomtetőre is áterjedt, a tetőn lévő emberek menekülni igyekeztek. Azonban olyan óriási volt a hőség, hogy Schick János elszédült, elbotlott és rázuhant egy áttüzesedett palatetődarabra közvetlenül a templom két tornya között levő kereszt mellett. A szerencsétlen ember valóságosan megsült az égő tetőn és úgy találtak rá később teljesen megszenesedett állapotban, ahogy karjával átölelte a keresztet.

Kivüle még Nittib József tűzoltó szenvedett kisebb sérüléseket, mert a létráról a hőség következtében lezuhant. Szabó Kéményseprő olyan szerencsétlenül zuhant le a létráról, hogy egyik bordája eltört. Beszállították a lipovai kórházba.

A tüzvész hírére Aradról is sokan kiutaztak Radnára. Ott volt Georgescu János, Aradmegye prefektusa, dr. Robu János főpolgármester, dr. Gherman Joe alispán, Kimpian városi főjegyző, Mihailovics tűzoltóparancsnok és az aradi önkéntes tűzoltóság több tagja. Utóbbiak tevékeny részt vettek az oltási munkálatokban is. A radnai ferencrendiek rendházát a tető elhamvadásával több mint 200.000

rel kár érte. A rendház nem volt bebiztosítva és így a rend kára nem térül meg biztosítás révén.

Hogy áll a leu?

Május 9-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.64 svájci frankot,
7.14 francia frankot
16.67 szokolt,
2.700 belföldi magyar koronát,
3.400 belföldi magyar koronát,
16.700 márkát,
33.600 osztrák koronát.

Párisban 715 frankot

Budapestben 2550-2750 koronát

Bécsben 33000 osztrák koronát

Berlinben 16900 márkát.

Belgrádban 46.— dinárt

Londonban 1 font 960 lei.

A magyarországi drágaság.

(Aki védi a drágaságot. — Követelk a buzaértéket.)

Budapestről táviratozzák: Tegnap délután Heinrich Ferenc elnöklésével a nemzetgyűlés drágasági bizottsága ülést tartott, amelyen Daruváry Géza, Bud János, Valkó Lajos és nagyatádi Szabó István miniszterek, gróf Apponyi Albert, Vázsonyi Vilmos, Ugron Gábor, Peyer Károly, Pakots József, Fábrián Béla, Schandl Károly, Dreher Imre, Wolff Károly és Bogya János képviselők is résztvettek. Bud János közéleti miniszter kijelentette, hogy a drágaság letörésére a bizottság tagjaitól vár javaslatot. Peyer Károly szerint a drágaság főként a kormány pénzügyi programjától függ. Mindenben a békeárat kellene keresztülvinni, akkor megszűnnék a drágaság. Német példára befektetéseket kellett volna eszközölni. Az egvedili értékhatározó csak a buza lehet. Azt javasolja, hogy a jegyintézet vegye alapul a buza árát a kiadott hiteleknel. Utána Farkas István szocialista azt szögezte le, hogy a munkabérek a békebeli átlag harmadát se érik el még aránylag sem. Szerinte végeredményben az Indexrendszerre kell áttérni, hogy a jövedelem elosztása igazságosabb legyen. Javasolja, mondják ki azt hogy a fixfizetéseket arányba kell hozni a közszükségleti cikkek áráival, amiért is kéthetenként hivatalos árjegyzést kellene közzé tenni. Így megvalósulna az indexfizetés. Biró Pál a kivitel felszabadításával véli megoldhatónak a drágasági problémát. Vázsonyi szerint a társadalomnak két rétege vna: az egyik, amely áthárítja a drágaságot és így azt nem érzi a másik pedig görnyed alatta. A fokozott kivitel és a tilalmas behozatal javítják ugyan a koronát, de bent az országban drágaságot okoznak. A kormánynak kimutatást kellene előterjesztenie az elsőrendű életszükségleti cikkek ár alakulásáról és azokról a cikkek-ről, amelyeket nem szabad kivinni és behozni. Mindaddig, míg ez meg nem történik, a drágaság gyökéresen nem orvosolható. Valkó kereskedelmi miniszter megígérte Vázsonyinak, hogy legközelebb beszerzi a szükséges adatokat a statisztikai hivatal utján. Bogya azt állította, hogy a buzaár külföldi alakulása olyan, hogy ez még most sem elég drága Magyarorszá-

gon. Haller a cukor árugrásal miatt a cukortrösztöt támadta. Bud miniszter hevesen támadta Bogyát egy kijelentéséért. Bogya ugyanakkor, amikor a kormány súlyos harcban áll a drágasággal, a drágaságot védi. Hangsúlyozta,

Decentralizálták az adminisztrációt.

(A tisztviselők fizetését az erdélyi rendszer szerint folytatják.)

Ma érkezett le Aradra a belügyminiszter rendelete, amely első részlete annak a nagyszabású adminisztrációs reformnak, amelyet Vaitcianu belügyminiszter most helyezett a Ház asztalára. Az adminisztrációs reform teljesen új rendszert hoz be, mert a kormány maga is belátta már, hogy a régi királyság rendszerét egy nagy államban nem lehet alkalmazni.

Ezen a helyzeten igyekeznek segíteni Vaitcianu belügyminiszter az új adminisztrációs reformjával és ennek első jelensége a tisztviselők fizetését szabályozó mostani rendelet.

A rendelet határozottan előírja, hogy a jövőben minden állami és községi tisztviselő fizetését a hónap első napján pontosan meg kell, hogy kapja. Az új törvénytervezet, — mondja a rendelet — amelyet most a parlament elé terjesztünk, a közigazgatás teljes decentralizációját rendeli el és a megyei közigazgatási vezető tisztviselő, a prefektus hatáskörét igen szélesen kiterjeszti. Még a törvény életbeléptetése előtt a tisztviselők fizetésének kiutalására vonatkozó részt már most életbeléptetik. A prefektus tanulmányozza a megye speciális helyzetét és a legrövidebb idő alatt jelentést tesz, hogy a mostani személyzetével képes-e ezt az új rendszert

Az angol válasz.

(Bethlen nyilatkozott Londonban.)

Londonból táviratozzák: Az angol felsőházban lord Curzon külügyminiszter felolvasta a minisztertanács által megállapított kormánynyilatkozatot a német jegyzékről. Majd Birkenhead az egész felsőház nevében helyeslést fejezte ki a kormány-nyilatkozat megfelelő hangja, mérlegezése és szövegezése fölött. Kérte, hogy minden szólasra jelentkezett álljon el a szótól és ezzel demonstrálja az egyetértést. A felsőház egyhangulag hozzájárult az ajánlathoz. Az angol válaszjegyzék végső szövegezését még ma befejezik és holnap átnyújtják a jegyzéket.

Párisból táviratozzák: A jóvátételi bizottság magyar osztálya még mindig tárgyalja a magyar kormánykiküldötték által előterjesztett kérelmet. Báró Korányi Frigyes magyar követ ezért kénytelen volt lemondani londoni utazásáról, mert jelnelétere szükség van Párisban. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök Londonból visszatérve vasárnap Rómába utazik. Mussolini az olasz határtól külön szalonkocsit bocsát rendelkezésére.

Londonból táviratozzák: A Times munkatársa beszélgetett gróf Bethlen Istvánnal, aki kijelentette, hogy Magyarország békében akar élni szomszédaival, mert jól tudja, hogy saját érdeke, ha szomszédaival barátságos viszonyt tart fenn. Kállay Tibor pénzügyminisz-

ter szintén nyilatkozott a Timesnek és kijelentette, hogy a magyar kiküldöttek utjának célja, hogy megteremtsék a külföldön Magyarország számára a később nyújtandó kölcsön előfeltételeit és ehhez megnyerjék a jóvátételi bizottság, a kormányok és pénzügyi tanácsok támogatását.

Párisból táviratozzák: A francia kamara június 3-án tárgyalja a Magyarországra vonatkozó interpellációt.

Wolff Károly sikere.

(Tárlatzárás a Kulturpalotában.) Eseménye volt Arad művészi életének az a képkiallítás, amelyet Wolff Károly a Pancotán élő kiváló festőművész rendezett a Kulturpalotában. Valahogyan más-ként érezte magát a műértő közönség Wolff Károly festményei között, mint más tárlatok alkalmával. Meglátta a művészetet, a kétségtelen értéket és megállapította, hogy Wolff Károlyt a vidéket túlhaladó mértékkel kell mérni, ami érthető is, hiszen a művész valamikor a magyar festőművészet gócpontjában: Budapestben is elismert, beérkezett ember volt. Május elseje óta, amióta Wolff alkotásai láthatók a Kulturpalotában, szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult Wolff művészetére iránt és ez a fokmérője sikerének. A műbarátok nemcsak szorgalmasan látogatták a képkiallítást, hanem

igen sok festményt meg is vásároltak, amit a művész azzal tett lehetővé, hogy számolva a mai pénzügyi viszonyokkal olcsó árat állapított meg. Wolff tárlata holnap, csütörtökön zárul be. Bizonyos, hogy a holnapi ünnepnapon még sokan fogják meglátogatni a kiállítást, amelyen a művész tudásának és tehetségének legjavát mutatta be Arad közönségének.

Aradi uriaszonyok ipari pályán.

(Dörner Jánosné és dr. Reményi Rezső kalapszalónja.)

Az aradi uri társadalom két előkelő tagja érdekes vállalkozásra szánta el magát, amely társadalmi és morális jelentőségével túlnő az üzletalapítások száraz és sablonos hirein. Két aradi urhölgy: Dörner Jánosné, jótékony-ságáról és társadalmi tevékenységéről közzismert uriaszony, Dörner János aradi gyáros neje és dr. Reményi Rezsőné, aradi mérnök neje elhatározta, hogy a legközelebbi jövőben kalapszalont nyit Aradon. Az uriaszonyok elhatározása annál is inkább méltánylandó, mert vállalkozásukkal elsősorban altruista célokat kívánnak szolgálni: a mai horribilis drágaságba jelentékenyen olcsóbb áron akarják kiszolgálni a középosztályhoz tartozó vevő közönséget, amely képtelen megfizetni a mai túlhajtott árakat. De figyelmet érdemel az uriaszonyok vállalkozása abból a szempontból is, hogy valósággal uttörőmunkát végeztek, amikor félretéve minden avult konvenciót és előítéletet, üzletet nyitnak. Bátor cselekedetükkel utat mutatnak azoknak, akik a középosztály soraiban nem találnak megélhetésüket biztosító anyagi eszközöket és nem jutott eszközbe, hogy hasonló vállalkozásba fogjanak, amely bizonyára jobb megélhetést biztosít számukra.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste az újdonsült kalapszalontulajdonosokat, Dörner Jánosné és dr. Reményi Rezsőné. A hátor vállalkozók elmondották, hogy már régóta foglalkoznak a kalapszalonnal nyitásának tervével annál is inkább, mert dr. Reményi Rezsőnének Budapestben már nyolc esztendeje, virágzó kalapszalónja volt, amelyet a legelőkelőbb körök vettek igénybe. Aradon is az uri társadalom tagjaival fogják felvenni az üzleti érintkezést és remélik, hogy altruista alapon megindított vállalkozásuk sikerrel fog járni.

— Én intézem a vállalkozás üzleti részét. — mondotta Dörner Jánosné — barátnőm pedig technikai részét. Ó, mi nem félünk tőle, hogy megszólalnak hennünket — teszi hozzá mosolyogva — mi dolgozni akarunk és segíteni azoknak, akik képtelenek megfizetni a mai magas kalamárakat. Már tíz kalapot készítettünk két nap óta, noha még rendes üzlethelyiségünk sincs. Reméljük, hogy hamarosan akad és akkor kibővíthetjük műhelyünket kézimunkaszalonnal is, amelyben bődíszmütagyvakat, festett lámpaellenzőket is készítenénk Karácsonyra már kiállítás rendezését tervezük Aradon.

Az uriaszonyok sugárzó energiával, mosolygó jókedvvel s meg nem alkuvó elszántsággal beszélnek terveikről. Tudják, hogy si-

Kerük lesz, mert a mai változati gazdasági viszonyok között ugy- szólván kötelességet teljesítenek. amikor megtörik, a konvenciók jogát és példát mutatnak azoknak, akik eddig kicsinyes előítéletektől tartva fáztak az efféle dicséretes vállalkozástól.

HIREK.

— Lapunk legközelebbi száma a csütörtöki ünnep miatt szombaton jelenik meg.

— Mária királyné Szovátn fog nyaralni. Targu-Muresről (Marosvásárhelyről) jelentik: A múlt héten megjelent a bucaresti főudvarnagyi hivatal igazgatója Szovátn és közölte a fürdő igazgatóságával, hogy Mária királyné a nyár nagyrészt Szovátn fogja eltölteni. A főudvarnagyi hivatal igazgatója már ki is választotta a nyaralás céljára szolgáló villát, amelyet június hó 1-től augusztus 15-ig vett bérbe. A királyné szovátnai nyaralásának hírére a fürdő szobaárai már most olyan magasra szöktek, hogy egy egyszerű szobaért a villatulajdonosok 300—400 leit kérnek egy napra.

— Arsenovici pénzügyi vezérigazgató. Aradon. Arsenovici Gyula pénzügyi vezérigazgató ma Timisoaráról (Temesvártól) Aradra érkezett, hogy az adókvetésekkel kapcsolatos munkálatokat ellenőrizze.

— Vajda Sándor Amerikába megy. Bucarestből jelentik: Az amerikai román szövetség meghívta Vajda Volvodot egy Amerikában tartandó propaganda körutúra.

— Jászi Oszkár Romániában. Oradea-mareről (Nagyváradról) táviratozzák: Holnap ide érkezik Jászi Oszkár volt miniszter.

— Hol működnek az adóbizottságok? Az aradi adókvető-bizottságok holnap, csütörtökön a következő utcákban, illetőleg tereken folytatják munkájukat: az I. gáji utiát folytatja, a II. a Zimandului (Zimandi) ut házáit látogatja folytatónak, a III. a Ghiba Birta (Variassy József) utcát folytatja és átér a Cosbuc (Wessekényi) utcára, a IV. a Boulevard Regina Mariat (az Andrássy-teret) kezdi meg a Fehér Keresztnél, az V. a Caragiale (Csiky Csergely) utcában folytatja munkáját, és átér az I. P. Desseanu (Révay) utcára, a VI. a Ioan Kalvin-utcában folytatja munkáját és megkezdje az Imperatul Traian (Atilia) teret, a VII. a Tribunal Axente (Damjanich) utcában a 17. számtól felfelé folytatja munkáját és átér az Alexandru Gavra (Csernovics Péter) utcára, a VIII. a Pionerilor (Kosár) utcát folytatja, a IX. pedig a Legelősort fejezi be és azután a Rahovei (Mihály) utcában folytatja munkáját.

— Fürdőmegnyitás. A Simay-fürdő ujonnan felállított modern vízgyógyosztálya szombaton, május 12-én megnyílik. Szénsav, kén, sófürdők és vízgyógykezelés. Nyitva reggel fél 7-től 1 óráig férfiaknak, délután 2-től 6-ig nőknek.

— Bélyeg az ellennyugtakra. Ma a pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint a központi állampénztárban teljesített befizetések után a fizetések teljesítésekor kiállítandó deklarációkra 50 banis okmány és 25 banis segélybélyegeket kell ragasztani. Eddig ezek a deklarációk (ellennyugták) bélyegmentesek voltak.

— Lakástárgyalások. A lakáshivatal értesíti mindazokat, akik május 10-re kaptak idézést a lakbérleti bizottság ülésére, hogy tekintettel az ünnepre, a bizottság 11-én tartja meg az ülést, ezen hírlapi felhívást vegyék új idézésnek.

— Pünkösdi parkünnepély. A „Munkás-Otthon“ parkünnepélyén, amely az Eminescu (Baross) parkban és a Marosparton pünkösdi első napján lesz megtartva, délután 2 órától este 11 óráig zene- és dalhangversenyben gyönyörködhetnek a résztvevők. Közreműködnek: a bécsi filharmonikus, a vaggongyári és három cigányzenekar. A nyílt színpadon és a sátrak előtt felváltva a Gutenberg és a vaggongyári dalkörök fognak énekelni.

— A zsidó nők világkongresszusa. Bécsből jelentik: Hainisch Mihály szövetségi elnök jelenlétében — aki anyjával, Hainisch Mária asszonnyal utazott Bécsbe — megkezdte tanácskozásait a zsidó nők világkongresszusa, amelyre a világ minden tájáról egybesereglettek ennek a nemzetközi szervezőinek tagjai. A kongresszust Ullmann bécsi igazgató neje nyitotta meg mint korelnök, utána Müller-Cohen Anita asszony üdvözölte a világszervezet, elsősorban Palesztina küldöttsegit és kifejtette a kongresszus ideális céljait. Hainisch Mária, a szövetségi elnök anyja is felszólalt és Amerika támogatásának jelentőségét méltatta. Az első ülés után Hainisch elnök cerclet tartott.

— Hare egy kávéház bérletéről. Az aradi törvényszék polgári tanácsa ma ismét foglalkozott a Metropol kávéház bérleti jogával, melyért Szablóczky Gusztávné és Bura Vazul versenyeztek. A törvényszék Bura Vazulnak ítélte meg a bérleti jogot és kötelezte Szablóczky Gusztávnét, hogy záros határidőn belül adja át a kávéházi helyiséget a jogos tulajdonosának.

— Nagyszabású parkünnepély a tüdővészések javára. A tüdővész ellen védekező egyesület ma délutánra hívta össze az ez évi közgyűlést. Tekintettel arra, hogy a tagok nem jelentek meg határozatképes számban, a közgyűlést elhalasztották. Ezután választmányi ülést tartottak Vásárhelyi Janka elnökletével, a jelen volt előkelő hölgyek elhatározták, hogy június 17-én nagyszabású parkünnepévt rendeznek a Marosparton. Az egyesület vezetősége nagyszabású előkészületeket tesz, hogy a jótékony célú ünnepély minél jobban sikerüljön.

— A budapesti repülőgépkatasztrófia. Budapestről táviratozzák: Az Aero Express R. T. sétarepülőgépkatásztrófia, mint azt a vizsgálat megállapította, azért történt, mert a repülőgépben mindnyájan a hirtelen rosszul lett, áldott állapotban levő Mandlné köré csoportosultak. Ez által a gép egyensúlya megbilent és ugyanekkor pedig a pilóta is épen kanyarodott. A géproncsot a műegyetemen megvizsgálják, hogy nem volt-e a gépen valami hiba.

— A Lloyd Bank Részvénytársaság Budapest, közli velünk, hogy a timisoarai (temesvári) Lloyd Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal nem téveszthető össze, azzal soha semmiféle kapcsolatban nem volt és nincs.

— Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sóborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.

Aradi asszony milliós öröksége

(Jelenkezett az Amerikában elhunyt aradi ember özvegye.)

Megirta tegnap az *Aradi Közlöny*, hogy az északamerikai Buffalo városából átirat érkezett az aradi rendőrséghez, amely szerint Buffalóban meghalt Kaiser Mihály aradi származású munkás és kilencezer dollár hagyatékat hagyott hátra. A buffaloi román konzulátus az iránt érdeklődött az aradi rendőrségen, hogy Kaiser Mihálynak maradtak-e hozzátartozói Aradon, akiket a közel kétmillió lei értékű hagyatékat megillet. Az *Aradi Közlöny* közlése után ma délelőtt jelentkezett a rendőrségen Kaiser Mihály felesége és bejelentette igényét a kilencezer dolláros hagyatékra.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa meglátogatta a hirtelen milliomossá lett Kaiser Mihálynét. A még csinos és fiatal asszony mély gyászban van, két hónapja gyászolja urát, aki tíz évvel ezelőtt ment ki Amerikába és most halála után egyszerre gazdaggá tette özvegyét. A nagy örökség híre nem változtatott gyászán, fátyolozott és komor hangon emlékezik meg elhunyt uráról.

— Az uram az utóbbi időben alig írt egy-két levelet, anyagilag pedig egyáltalán nem támogatott, úgy, hogy kénytelen voltam bejárónőnek elszegődni, hogy a mindennapi kenyeret megkeressem. Bizony sokat nélkülöztem az utóbbi időben. Férjem halálhírére már

—

— Hittler Bécsbe megy. Bécsből táviratozzák: Az osztrák nemzeti szociálisták tegnap gyűlést tartottak, amelyen Bauer ezredes elnököt és amelyen a müncheni kiküldöttek is résztvettek. A gyűlésen a nemzetiek Hittlert kiáltották ki vezérüké, aki a németországi sovén törekvések egyik feje. Hittler a napokban Bécsbe érkezik, hogy az itteni jobboldali alakulatokkal tárgyalásokat kezdjen, amelyek erősen készülődnek a bécsi Frontkämpfverein (arcvonalharcosok szervezete) május huszadiki zászlóbontására.

— Leégett a lőcsei templom. Prágából táviratozzák: A történelmi nevezetességű, több évszázados lőcsei Szent Jakab-templom ma kigyulladt. A lángban álló templom toronytetőzete ledől és a templomra zuhant, áttörve annak mennyezetét. A templom, amely a legrégebbi magyar műemlékek közé tartozik, ma romokban hever. Az oltási munkálatoknál hat tüzoltó és kilenc katona súlyosan megsebesült. A tűz, amely több szomszédos házra is átragadt, kilenc épületet követelt áldozatul. A tüzet a legutóbbi órákban sikerült lokalizálni. A kár több mint másfél millió szokol.

— Rózsakirálynő egész udvarával, az ibolyák, hajnalkák, liliumok seregével, táncot lejtő lepékkel és méhecskékkel fog felvonulni a Növédelmi Hivatal május 13-iki mesedélutánjára a Kulturpalotában. Jegyek Scherhagnál. Kezdet 5 órakor.

— Adományok Barics Gyulának. A pecicai (pécskai) izraelita nőegylet ma 700 leit juttatott a Vojte-

két hónapja megkaptam és azóta gyógyszerok is. Több ízben írta, hogy erős főfájása van. Váratlanul halt meg, úgy, hogy végrendelet sem hagyott hátra. A bal- esetbiztosító társulat nemrégiben értesített, hogy férjem bebiztosította magát és a biztosítási díjat én kapom.

— Hivatalos értesítést még nem kaptam férjem haláláról, pedig szükségem volna rá, mert egy kis házunk van itt és azt át kell iratnom. Férjemnek vannak ugyan Budapesten is hozzátartozói, de mivel végrendeletet nem hagyott hátra, az örökség engem illet. Már ügyvédhez fordultam, hogy örökösödési igényemet érvényesísem. Férjem halálát hirtelen bizonyára az sejtette, hogy szeretett az halt és tudom, hogy az amerikai szesztilalom ellenére is hozzájutott az alkoholhoz.

A bejárónőből lett milliomos nő még szegényes körülmények között él. A hatalmas örökségnek még csak a reménysége érkezett el Aradra és még néhány hónap fog eltelni, amíg Kaiser Károlyné kézhez fogja kapni. Annyi nélkülözés után azonban a reménység is elegendő ahhoz, hogy titkos boldogságot hintsen el egy apró külvárosi házban, ahol eddig boldogtalanság és nyomorúság volt az ur.

— Weisz céphez Barics Gyula gyógykezelésére jövök.

— Temetés. Ma délután helyezték örök nyugalomra a tragikus körülmények között elhunyt Szaprálek Rudolf főpincéret. A temetésen a kávésvok és vendéglősök ipartársulata és a pincérszakszervezet testületleg jelent meg.

— Vörhenyjárvány a megyében. A megyei orvosi hivatalhoz az utóbbi napokban több jelentés érkezett a megye különböző részén levő községekből, amelyek szerint egyes helyeken vörheny megbetegedések fordultak elő. Eddig azonban a jelentéseket összegezve, nem járványszerű a vörheny fellépése. Megtették az intézkedéseket, hogy a betegeket szigorúan különítsék el és ezzel is gátolják meg a járványszerű megbetegedéseket. Ineuból (Borosienőből) érkezett jelentés szerint a múlt hónapban kiütéses tifusban megbetegedett ember állapota is annyira javulófélben van, hogy e veszélyes járvány terjedésének leküzdése is eredményes volt.

— Fegyencek lázadása. Brandenburgból jelentik: A mára virradó éjszakán az itteni fegyházban lázadás tört ki, mert az igazgatóság nem teljesítette a fegyenceknek a munkadíj felemelésére vonatkozó kívánságait. A fegyencek összetörték a berendezési tárgyakat és az ablakokat és azután hozzáfogtak a tető lerombolásához. Ekkor érkezett meg a segítségül hívott rendőrség, amely elzárta a fegyház környékét és tüzelni kezdett a lázadókra. A zendülést sikerült elfojtani és reggelre helyre állott a teljes rend.

— **Kényszeregyezés.** Lőcs Rezső export-import kereskedő kényszeregyezési tárgyalásokba bocsájtkozott hitelezőivel, akikkel azonban nem tudott megegyezni. A kereskedő, akinek 24 ezer lei aktiva mellett 85 ezer lei tartozása van, a mai törvényszéki kényszeregyezési tárgyaláson 25 százalékkal kiegyezett hitelezőivel.

— **Egy béna özvegy kérése.** Egy volt jószágigazgatósági irodafőnök özvegye, aki két gyermekével a legnagyobb nyomorban él Arádon, keresett fel szerkesztőségünkben és arra kért, hogy hívjuk fel a jótékony emberek figyelmét szomorú állapotára. Az özvegyasszony, akinek jobb karja és jobb lába béna, munkaképtelen és férje halála óta két gyermeket a jószívű szomszédok adakozásából tartja fenn. Az adományokat a Vicentiu Babes (Kiss Ernő) utca 7. szám alatti lakásába kéri eljuttatni.

Mozi.

* **Maciste és a jávai nő,** amely eddigi előadásain páriálanul álló sikerű arafott, még csak csütörtökön látható az Urániában.

* **Jocelyn, szerelmi regény a francia forradalom idejéből.** Ezt a címet viseli az a kiválóan érdekes filmjárték, amely Lamarine mesetermüve után megfilmesítve csütörtökön kerül bemutatásra az Apollóban. Lamarine, a híres költő jóbarátja Jocelynnak, egy kis falucska plébánosának, aki halálos ágyán átadja neki naplóját, amelyből egy tragikus élet sugárzik elő. A fiatal Jocelyn, aki maga boldogságáért pappá akar lenni, a forradalom következtében ménekülmi kénytelen. Bujdosása közben szerelmre gyul egy a gondjaira bízott leányka iránt. De a végzet másként határoz: Jocelynt püspökre pappá szenteli s így kénytelen szerelmét feláldozni. A fiatal leány hámatában a bűnös élvezetek mocsarába sodródik s viharos életmódja csakhamar a szélre sodorja a leányt. A megkapóan szép film csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap marad az Apolló műsorán.

* **Max Linder, a világhírű filmkomikus az Urániában.** Légy a feleségem a címe annak az ötfelvonásos komédiának, amely — a főszerepben Max Linderrel — pénteken kerül bemutatásra az Urániában. Max szerelmes unokahugába, Marybe, de a nagynéni másnak szánta a leányt s Maxot kitessékeli. Mary közli Max-al hogy nagynéni zenetanárt akar fogadni számára; Max fogja magát, bemutatkozik mint zongoratanár, de a nagynéni felismeri és kidobja őt. Mérékülés közben találkozik a vetélytársával, aki egy doronggal fejbeköbölt. Max álmomba merül; álmában feleségül vette Maryt s vetélytársát megöli. erre felébred. A filmkomédia amely minden jelenetével viharos derűtséget idéz elő, péntektől hétfőig látható az Urániában.

* **Székrekedés.** A budapesti egyetem belorvosi klinikájának jelentéséből kitétnék, hogy a FERENC JÓZSEF keserűviz biztosan és fájdalom nélkül hat s ezért aranyeres bántalmaknak is ajánlható.

Irodalom, művészet

* **A színház heti műsora.** Csütörtök délután: Bajadér. Este: Kuba gyöngye. A. bérlet. Operettbemutató. Péntek: Kuba gyöngye. B. bérlet. Szombat: Kuba gyöngye. C. bérlet.

* **A Bajadér,** az idei szezon slágeroperettje kerül színre mérsékelt helvárak mellett csütörtökön délután.

* **Kuba gyöngye,** a Némefországhban nagy sikert aratott operett kerül bemutatásra az aradi színházban csütörtökön este. Az ötletekben bővelkedő szöveg, a könnyű dallamos muzsika és a szépséges táncok kétségtelenné teszik a nagy sikert. Az operettújdonosság vezetőszerepeit Balogh Böske és Bányász István játsszák. Játsszanak még a darabban Selmezi Mihály, Gömöri Emma és Olasz Lajos. Az újdonoságot Jakab Dezső rendezi. A Kuba gyöngye még pénteken, szombaton és vasárnap este marad műsorán.

* **Távozó szinigazgató.** Oradea-mareról (Nagyváradról) jelentik: Parlagi Lajos, az oradea-marei (nagyvárad) színház igazgatója, miután a szinügyi bizottság nem biztosította a jövő évi idényre az oradea-marei (nagyvárad) magyar szinársulat részére azokat a garanciákat, amelyek a határszéli kultúr város szinészetének nélkülözhetetlen anyagi és művészeti létfeltételei, nem írta alá a jövő idényre szóló szerződést. Parlagi Lajos önzetlen kulturális törekvéseit az oradea-marei (nagyvárad) szinársulat közönség a legnagyobb mértékben támogatta, de a szinigazgató nem akarta szinársulatát a bizonytalan jövőnek kiténi. Ezért Parlagi elhatározta, hogy végérvényesen megvált az oradea-marei (nagyvárad) színház vezetésétől és ismét Clujra (Kolozsvárra) megy, ahol elfoglalja előbbi pozícióját, a cluji (kolozsvári) Magyar Színház helvettes-igazgatói állását. Parlagi — hír szerint — már új hivatalában Budapestre utazott, hogy a cluji (kolozsvári) szinársulat részére új tagokról gondoskodik. Az oradea-marei (nagyvárad) szinigazgató utóda minden valószínűség szerint Gróf László, az oradea-marei (nagyvárad) színház tagja lesz.

* **Nagy Géza fényképész műterme** állandóan d. e. 8-tól d. u. 7 óráig, vasárnap és ünnepnapokon is, nyitva van. Műterem: Arad, Bul. Reg. Maria (v. Andrássy-ut) 22. sz., földszint, megyeházzal szemben.

* **Aradi zongoraművész szereplése Timisoarán.** A timisoarai (temesvári) Mentő-egyesület felkérte Fényes Boriska aradi zongoraművésznőt, aki a budapesti Zeneakadémián kitűnő eredménnyel végezte tanulmányait és az elmúlt ősszel Arádon is nagy sikerrel szerepelt klasszikus műsorával az aradi közönség előtt, hogy folyó hó 12-én, szombaton este a tisztai kaszinóban rendezendő jótékony célú műsoros estélyen közreműködjen. A jönnévű művésznő, aki okleveles zenetanár, Budapesten már több ízben a kritika teljes elismerése mellett szerepelt timisoarai (temes-

vári) fellépésével szaporítani fogja az aradi zeneművészek immár világhírű sikereit.

Mumia-leplek.

(Premiérhónap a toronyórák és nyönyvelek városában.)

(Az Aradi Közlöny párisi levelezőjéről.) Mikközben békés egyetértésben simul a szekrényekben bunda a világos tavaszi ruhához. Párisban javában folytak a premiérek. Nem kabarékban, mozikban és egyéb lokálokban, amelyekről érmelyeg már a megcsömörlött idogzett szórakozó. Ez a hónap a nagy párisi divatházak premiérévadja. Házaszabónok szeszelyeitől gyötört, átalakítási problémák zátonyai közt evickelő divatmártir nem is tudja, milyen gyönyörű, lázas és izgató ez a párisi hónap. Kedden Poiretnek van bemutatója, szerdán Madelaine-nek, csütörtökön Callott kéretli magához barátait, azaz régi vevőit, pénteken Lanvin; a termekben apró asztalkák mellett halkán cseveg, füstöl, teázik a farsaság (az erősebb nemnek is tekintélyesebb számban szabad képviselnie magát; elvégre ő az, aki fizet), változó világítás, valahol diszkret zene szól és időnként fent a mezzaninról, felséges, gögös nyugalommal róva a lépcsőket, megkezd a száz lornyontól, látesőtől, monoklitól kísért kritikus séfátját a mannequin. A legújabb kreáció a „szmóking”. Rendkívül egyszerű a divat s figyetlen, sikketlen kezek, vagy régi, kipróbált, derék, szolid munkások számára mégis szinte megoldhatatlan. Nézzük Madelaine et Madelaine kreációját, a „Nelly”-t például. Gesztenyeszínű maroquinból készült, hátul és két oldalt egyenletes pliszék borított, elől a hosszított slusszig piros gyönggyel himzett furcsa kis virágok. Az egész semmi. A titok azonban a gesztenyeszín maroquinben rejlik, a piros gyöngyök hozzáhangolásában, esési lehetőségek, fény- és szinhatások kiaknázásában, abban a bizonyos rejtélyes valamiben, amit a franciák „jenesais quomak” hívnak, (háromrészes, azaz szoknyaderekkráhat) kosztümök mellé bevonult, a délutáni redingot kabát, viszont a női nem elférriasodásától tartókat megnyugtathatjuk: a stíruhák bidermeierje mellett egyre inkább szót kér és kap a second empire, a második császárság korának szép nőies vonala. És mert nem szabad megelégednünk a divat komplikált szövedékének egyik legfontosabb és úgy látszik, fejlődésképes faktoráról, az egyiptomiról sem, a szoros test köré csavaródó mumia-leplek új és tagadhatatlanul praktikus befejezést nyertek: egy széles voltant — azaz fodrot — a szoknya alján. A fáraók kincseskamrájának falain ugyanis dicsőséges életüknek minden apró moz-

zanatáról megemlékeztek, egyetlen egy részletkérdésről feledeztek meg. Arról, hogy hogyan lehet ezekben a szoros leplekben járni? Ezt a mulasztást oldja meg most a párisi utódok nagyon eredeti — csak középeurópai szemünk számára bizony még kissé idegen — ötlete, a vclan. A másik párisi ötlethez pedig már a keresztény világból merített anyagot 1923 divatfantáziája: a legújabb elefántcsont- és ecail-napernyőnyelvek templomtornyokat ábrázolnak és a nagyobb hasonlatosság kedvéért óra van beágyazva a csúcukra.

Egy svédországi város jubileuma.

Stockholmból jelentik: Göteborg városa ma ünnepelte fennállásának 300 éves jubileumát. Gusztáv svéd király nagy ünnepek keretében koszoruzta meg a város egyik főhelyén álló Gusztáv Adolf királyszobrot. Az ünnepeken nemcsak a svéd, hanem a holland, az amerikai, az angol és a német városok legnagyobb részének képviselői is megjelentek. Délután nagy történelmi felvonulás volt, este pedig ünnepi lakoma, amelyen 300 ezernél többen vettek részt. A lakomán jelen voltak a királyi család és az udvartartás tagjai is.

„JOCELYN”

Szerelmi regény a francia rémuralom korából.

LEON POIRIER
halhatatlan alkotása

ma csütörtökön
és pénteken az

Apollóban.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 9.) Francia frank 14.30, svájci frank 38, dollár 210, dinár 2, szokol 6. márka 0.0070, lira 10, angol font 970, magyar korona 0.03, osztrák korona 0.0030. **Kifizetések:** Budapest belföldi 34, külföldi 27. Berlin 0.0060, Bécs 336, Prága 6.25, Zürich 37.90, Milano 10.25, London 972, Páris 14, Newyork 210, Belgrád 2.10.

Bucursetti törzsdezárlat. (Május 9.) **Kifizetések:** Páris 13.83, Berlin 0.0060, London 966, Newyork 209, Milano 10.25, Zürich 37.50, Bécs 0.002965, Prága 6.28, Budapest 0.0410. **Valuták:** Napoleon 800, márka 0.0080, léva 1.52, török lira 1.30, angol font 960, francia frank 14.10, svájci frank 37.75, lira 10, drachma 2.55, dinár 2.05, dollár 209, lengyel marka 0.0053, osztrák korona 0.0029.25, magyar korona 0.0325, szokol 6.15.

Zürichi nyitás. (Május 9.) Berlin 0.0150, Newyork 555.75, London 2564, Páris 36.90, Milano 26.95, Prága 16.4750, Budapest 0.1050, Belgrád 5.80, Varsó

0.011250, Bécs 0.0078 bélyegzett 0.0078.

Zürichi zárlat. (Május 9.) Berlin 0.0146, Amsterdam 217.30, New York 556.25, London 2565, Páris 36.70, Milano 26.80, Prága 16.50, Budapest 0.10.25, Varsó 0.0118, Bécs 0.00781250.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Május 9.) Napoleon 19000, Amsterdam 2042—2102, Belgrád 55—57, Berlin 0.15—0.17, márka 0.16—0.18, *Bucuresti-lei* 25.50—27.50, London 24150—24750, Milano 25350—26350, lira 25850—26850, New York 5225—5375, dollár 5245—5395, Páris 247—357, francia frank 352—362, Prága-szokol 155—161, Varsó-lengyel márka 0.12.20—13.40, Bécs-osztrák korona 0.7.40—7.70, Zürich-svájci frank 950—986.

Bécsi hivatalos zárlat. (Május 9.) Prága 2116, Belgrád 738, Budapest 13.40, Varsó 1.53, Milano 3430, *Bucuresti* 330, London 328000, New York 71100, Páris 4680, Zürich 12785, Berlin 1.92.

= A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat, mint Budapestről jelentik, Chorin Ferenc dr. főrendiházi tag elnökelete alatt megtartott évi rendes közgyűlése az 1922-iki üzleti évre részvényenkint 300 korona osztalék adását határozta el. Elhatározta továbbá a közgyűlés az alapítókének 650 millió koronával való felemelését olyképp, hogy a részvények névértékét a tartalékalapból 1000 koronára emeli fel. — továbbá, hogy egyidejűleg 250.000 darab egyenkint 1000 korona névértékű új részvényt bocsát ki, melyekre az elővételi jogot 2:1 arányban részvényenkint 3000 koronáért a régi részvényeseknek felajánlja. Az elővételi jog f. hó 8-tól bezárólag e hó 17-ig gyakorolható.

= Vámcskek. A kir. pénzügyminisztérium rendeletére az összes vámhivatalok elfogadják a *Temesi Agrár Takarékpénztár Rt.* (Strada Bratianu, Weitzer J. utca 11. Telefon 800., 801. és 803.) által kibocsájtott idegen értékű csekket vámilletékek fizetésére. Ilyen csekket említett intézet azonnal kiszolgáltat.

= A budapesti mintavásár. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti azokat a kereskedőket és iparosokat, akik előjegyeztették magukat a budapesti mintavásárra, de még igazolványaikért nem jöttek el, hogy azt 12-ig váltsák ki, mert különben a Kamara kénytelen lesz az előjegyzést törölni és az igazolványokat a későbbi jelentkezőknek kiadni.

= Az állatkiviteli tilalom meghosszabbítása. Bucurestiből jelentik: Jól informált körök szerint az állatkiviteli tilalmat, amely eredetileg július hó 1-ig lett volna érvényes, bizonytalan ideig meghosszabbítják. (Rador.)

„Maciste és a Jávai nő”

Érdekesítő kedves
vidám film **ma**
csütörtökön
11: utoljára az !!

Urániában.

Radna és a csodatevő szentkép

(A hírneves bucsujáró hely történetéből.)

A radnai ferencrendi kolostorban pusztított tüzvészről lapunk más helyén számolunk be. Itt emondunk néhány érdekes részletet a bucsujáró hely történetéből.

(Radna eredete.)

Magának Radna községnek eredete a török hódoltság idejére vezethető vissza. Első lakói a szomszédos Lippáról kerültek ki. Lippán Nagy, Lajos király, Nagyboldogasszony tiszteletére templomot és zárdát alapított, amelyben asszisi szent Ferenc-rendi szerzetesek telepedtek le. Lippa 1551. évben török kézre került. Szokoll Mohamed pasa feldúlta a templomot, a Ferenc-rendi atyák hiveikkel átszorultak a Maroson Radnára. Itt újból összeszedelőzködtek és csakhamar felépült két ol szélesen és négy ol magasan az első radnai templom. A török azonban csakhamar neszét vette a dolognak és Janich András szerzetes-atyának megtiltotta a szentmise kiszolgáltatását. Janich azonban a tilalom ellenére a szent mise-áldozatot egyes keresztény házakban mégis bemutatatta. A végromlásnak induló kápolna megnyitását is tervbe vette. Ebben azonban a törökök megzavarták. A törökök ugyanis megtudták, hogy renoválni akarja a kápolnát. Ezért elfogták, a kádi elé hurcolták, aki ötven talpverésre ítélte. Az ítélet végrehajtása után a szerzetes eszméletlenül állapotban a szemétdombra lökték. Innen szedték fel hívei, akik ápolás alá vették. Fölépülése után keservesen összekuporgatott aranyakkal egyenesen Szfambulba a török szultán elé ment. Négy hónapig volt oda és elhozta a szultán engedélyét, amely szerint szabad volt egy templomot építen.

Sok zaklatás után békés idők következtek Radnára. A hívek szabadon gyakorolhatták vallásukat és így gyarapodott kincsekben a templom. Így került 1668-ban a mai csodatevő kép is a templomba. A kép *Remondini de Bassano* nyomda műve, a Kármelhegyi Boldogasszony szokásos ábrája. A Szent Szűz anyai szeretettel teljes arckifejezéssel hajol a jobb karján ülő kisdéd Jézus fölé, aki ölelésre nyújtja karjait.

Az anya és gyermek feje koronával van ékesítve. A kép alatt tisztító tűzben szenvedő jámbor lelkek láthatók, kik összetett kezekkel a szent Szűzhöz fohászkodnak, segítségét kérve.

(A templom pusztulása.)

A csendes békés idők azonban nemsokára elmúltak. — Új hírek érkeztek. Ós-Budavára ismét a magyaroké lett. Zalánkeménél megdőlt a török hatalma. Erdély zárvárját azonban még erősen tartotta a török, annak pedig Lippa

volt a kulcsa. Nehéz idők szakadtak Radnára. Az ellenség kis ferfi letre szorult és rabló ökle legközelebb a radnai egyházat érte. Nem átalott a török fegyverrel törni a templomra. — Egyik vezérik meg Eppen lovastól akart berontani, ámde a sziklába gyökerezett be lovának a lába. Amint hogy a pata vágta kő ma is látható a templom belsejébe befalazva. Felette a falon festve van az esemény, alatta a magyarázó vers:

„Im e török lovagolva e helyre bejutni akarván,
Ménje patája nyoma megörökölt e kőn.”

Nemsokára a törökök felgyújtották a kis templomot. A röpködő, lobogószendelyek a Maros folyón keresztül a török táborba hulltak alá az égő templom lángjaiban győnyörködő mohamedánok közé. A kaftánok, turbánok tüzet fogtak, sokan közülük kimosan elvesztek. Mások a folyóba futottak, ahol elpusztultak. A lángok folyton dühöngtek, míg a tettest fölfedezték és kivégezték, amikor a tűz is elaludt. Az istenítélet nyomban a tett elkövetése után megtizedelte a török népet. A romon, hamvakon kesergők pedig csodat láttak. *Ott hevert az izzó zsarátnokokon sértetlen a papiros oltárkép, barnán bevonva az égés patinájával.* Ez időtől fogva a csodálatos tények kegyképpé avatták a Bassano-nyomda-Copiat.

(A csodatevő kép.)

A kegykép csodálatos megmentése mind nagyobbabásu bucsujárót vonzott Radnára, akik a szent Szűz iránti hálájoknak adóját kegyes adományokkal rótták le. Ezek az adományok lassankint igen megsaporodtak. A szentkép pedig mindenféle értékes tárgyakkal felékesítették. Sok csodának híre füződött hozzá. Így pl. 1718-ban egy kőszvényes radnai lakos, ki járnai, mozdulni sem tudott, ágyvastul a templomba vitette magát, Máriához folyamodott és néhány nap alatt meggyógyult. — 1724-ben egy Jung Regina nevű aradi asszony, akinek jobbkeze teljesen össze volt zsugorodva, a templomba imádkozás közben meggyógyult, amely esetet Arad város tanácsa is írásban bizonyította. Ugyancsak bizonyította azt is, hogy 1732. július 28-án, midőn Aradon az ugynevezett gugás dög halál dühöngött, *Bummer* Anna Mária, egy Heister-ezredbeli katonafelesége, álhalálából egy pillanatra föleszmélve, kijelentette, hogy a csapás addig el nem mulik a lakosságról, míg bucsujáróval a radnai kegykép elé nem zárandokolnak. A polgárság fegyveres kíséret mellett el is zárandokolt és a járvány attól fogva enyhült s nemsokára el is maradt.

Az 1738-ban kitört pestis igen sok áldozatot szedett, amikor az aradiak fogadalmat tettek, hogy évente elzarándokolnak Radnára. Az első bucsujárásukat 1742. július 28-án tartották meg. Diszbe öltöztetett 24 gyermek tálcákon sok ékszer, aranyat és ezüstöt helyezett el a főoltáron. Éjjel is imádkozva és énekelve négy napig tartott a zárandoklat. Azóta, különösen a glogováci, szentannai, újpanáti, ujarádi, lippai, hidegkúti, stb. svábok árasztották el a kolostor folyosóit olyan képekkel, melyekben betegsükből való fölépülésüket ábrázolják egyes falusi piktorok. E képek egy része még most is látható.

(Az új templom.)

A zárandokok száma nagyon változott. 1753-ban máshonnan csak 1310, 1767-ben már 12.000 jött és csakhamar 20—30.000 közt váltakozott. A jelenlegi szép barokk-stylben épült templom a régi helyén, a hegy tövében áll s 1767-ben épült. Szélessége 63 m., szélessége 15 m., magassága 21 m. Dél-keletre tekintő homlokzatát két torony díszíti. A templomhoz Papsó Dániel atya kölcsönözött építetett, a másik 1887-ben készült. A templomban kilenc mellékoltár van. A kóruson a templommal arányban levő pompás orgona, a legújabban készült Erzsébet-kápolna és a sekrestye egészíti ki a templom belsejét. A régi barokk-stylű főoltár helyén áll a karrarai fehér márványból készített jubileumi főoltár. A radnai templom menhely is volt 1774-ben is ezen jognak örvendett. A kegykép 1770-ig egyszerű fakerettel volt ellátva, 1910-ben a hívőktől ajándékozott érték tárgyakból és pénzdíjakból készült. Bécsben a jelenlegi ezüst keret, melybe a szent képet Péter és Pál napján helyezték el. A bucsus híveknek Radnára özönlése leginkább az időtől növekedett, mikor XIII. Kelemen pápa 1767. május 16-án teljes bucsút adott mindazoknak, kik a zárandoklásban résztvettek.

A radnai bucsuk ellen óvatosan bár, de fellépett a vármegye. — 1775-ben a helytartótanács azt szabályozni kívánta. Békésmegye pedig egyenesen be is tiltotta a zárandoklatokat.

(A radnai bucsuk.)

1817-ben a szeptember 8-iki bucsut az inség miatt a csarádi püspök betiltotta, mégis 6000 ember gyűlt azon a napon egybe, hallgatva a szónoklatokat. 1831-ben augusztus 15-én a kolera miatt elmaradt ugyan a bucsujárás, ámde 1836-ban szeptember 8-án a kolerától való félelem következtében csak úgy özönlött a zárandoknép Radnára, úgy, hogy ezen a napon 15.000 ember lett megáldoztatva. A bucsukkal együtt terjedtek a hiedelmek, a csodahírek. A XIX. században beszéltek egy öreg koldusról, ki Szegedről jöve, a Marostól

Bécsi grenadin, ruha és blous ujdonságok megérkeztek JULIU PLESZ GYULA céghez, Arad, a színház-épület hátsó bejáratával szemben. Külön mértékosztály. Kérem kirakataim megtekintését

térdencsuszva a szájában hordozott vízzel addig öntözgetett egy templom elé furt hordót, míg az kiszáradt, amikor is bímei bocsánatot megnyerte.

1889. január 9-én a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium a radnai bucsuvásárokat eltörölte, sőt még a radnaiaknak sem engedte meg a mézeskalácsok, szentképek, olvasók stb. árulását, mindamellett a zárándokok száma emelkedett. A radnai bucsujárásoknak immáron kétszázados multja van.

A nevezetes bucsunapokat VI. Pius pápa 1776. április hó 27-én kiadott brevében szent Péter és szent Pál napjára, Kármel-hegyi Boldogszűz napjára (jul. 16.), Mária nevenapjára, szent Anna napjára (jul. 26-án), július hó 10-én egy-egy évenként a megyés püspök által megáldandó napra tűzi ki, azonkívül július hó 19-én, Áldozó csütörtök, Keresztelő szent János, Nagyboldogasszony és Sárlos-Boldogasszony (jul. 2.) napjaira ad teljes bucsuengedélyt.

Az 1886. évi szeptember 12-iki bucsu alkalmával, az első ünnepi szentmise alatt történt, hogy a szent-Anna mellékoltár jobb oldalán levő gyertyatartót a jövő-menő hívek valamelyike fellökte. Az égő gyertya dőlés közben egy nő ruháját meggyújtotta. A felcsapó láng láttára a tömeg közül több kiáltás hangzott:

— Eg a templom! Mire egymás hegyin-hátán rohant ki a népesség. Legnagyobb része a főkijárat hoz igyekezett s nem is lett volna nagyobb baj, ha ugyanakkor újabb csapat nem igyekezett volna befelé. Ezek a szembe rohamó ember-tömegek tehetetlenül állottak meg, de csak egy pillanatra, annak sódra elől menekülni nem tudtak s így közülök többeket agyontaposítottak, többek pedig súlyosan megsérültek.

(A kegykép jubileuma.)

A mostani főoltárképet, mely Roskovic Ignác festőművész alkotása, 1892-ben helyezték el. Lélekemelő, magasztos ünnepély volt 1895. okt. hó 5., 6. és 7-én a Kegyekép 200 éves jubileuma és ugyanakkor az új főoltár fölavatása. Nem kevesebb, mint 15.000 ember érkezett azt megünnepelni. Dr. Schlauch Lőrinc, Dessewffy Sándor megyés püspökök több egyházi méltóságok, Csekonics Endre, Zelenski Róbert grófok, Arad megye alispánja és számos hatóság kiünoségek vettek azon részt.

Az ünnepély után latin nyelven okmányt állítottak ki és a nagyváradi bíboros püspök, valamint a többi egyházi méltóságok által, ugyancsak gróf Csekonics Endre v. b. t. t. és Szathmáry Gyula Aradvármegye alispánja által alá-

írva, a kegyképben elhelyeztetett. Ugyanez alkalommal a zárda emlékpénzeket is veretett. A nagyobbak forintos alakú ezüstérmek, a kisebbek tojásdad alakú emlékérmek, arany, ezüst és bronz példányokban.

(A szépülő Radna.)

A zárda és kegytemplom történetével szoros összefüggésben van a község története. Amint szaporodtak a zárándokok, úgy népsült a község lakossága. Sokakat a vallási buzgóság vonzott a letelepülésre, de a megélhetési módnak is szerep jutott benne. Radna lakóinak javarésze a bucsukból él. Ipar, kereskedelem, forgalma arra van alapítva. Az 1848-49-iki szabadságharc Radnát érintetlenül hagyta. Abból a szomszédos Lippa vette ki részét. Csupán a radnai gyógyszertár épületén lévő emléktábla hirdeti annyit, hogy a világsí fegyverletétel után azon házból vett bucsut Kossuth Lajos, családjától 1849. augusztus havában, mielőtt külföldre menekült. A gyógyszer-tár azidőben Ternajgó József tulajdona volt s ő látta vendégül a bujdosó Kossuthot.

Az utolsó évtizedben úgy a templom és környéke, mint maga a község, nagy változásokon ment keresztül. Kivételközve a régi maradványból, mindegyik a modern haladás terére lépett. A templom és környékének tisztítását a radnai zárda főnöke, P. Amberger Gyula kezdte meg, kinek az 1900. év október havában történt elhatalozása után 1901-ben P. Prieszter Ágoston, a XIII. Leó pápa által 1897-ben hozott szigorítással, vette át a főnökséget.

A templom művészies kifestése, újból kikövezése, a 12.600 koronába került új főoltár, a 14.000 koronás hatalmas új orgona, 3 új harang, új színes ablakok, kereszt uti képek, új szobrok, új lépcsőzetek stb. készültek. Azonkívül a kegytemplom körüli ájtatos helyeket részben megújítva építették. Így a lourdesi Szűz tiszteletére a barlang-kápolna, a Szent István kápolna. Kiepitették a hívek által kézzel a hegyre felhordott kövekből a stációkhoz és a kálváriákhoz felvezető lépcsőzetet. Ugyancsak a templom arany és ezüst felszerelései és az összes egyházi ruhák megújították.

A község is kivette részét az újításokból. Ehhez hozzájárult a Radna-temesvári vicinális, majd később az aradhegyaljai motoros vasút kiépítése. Mind a kettőnek Radna a végállomása. Ugyancsak a Maroson épített új vashíd, a vas uti főútljáró, szintén hozzájárult a forgalom emeléséhez.

Utcai kövezettek, országutak jó karban vannak, amire a nagy forgalomnak szüksége is van.

Az utolsó évtizedben a község

beszüntette a bucsucikknek sátrakban való árulását. Árucarnokokat építettett, amelyekből tekintélyes haszna van. A patakok is szabályozta, habár az még mindig nem tökéletes. A magánházak egész sorozata szintén az utóbi időkben keletkezett. Igen sok nyitdíjas telepszik meg Radnán, gyönyörű vidéke és egészséges klímája miatt.

Máriaradnának, mint kegyhelynek állandó látogatói és jölteveői az Altmássy, Csekonics, Wenckheim főúri családok, a püspökök egy része, sőt néhai Ferenc Ferdinánd is, ki 1903. szeptember 7-én egy kegytemplomot, mint a kolostort P. Prieszter Ágoston zárda főnök kalauzolása mellett bejárta és megtekintette.

Sport.

— Kadima—AAC. barátságos football-mérkőzés csütörtökön délután 5 és fél órakor az AAC. Str. Theodor Sirbu (Török Óabor-utcai) sporttelepén. Előzőleg fél 4 órakor Viktória—AAC. II. mérkőzés.

— AMTE—AAC. old-boys bajnoki football-mérkőzés szombaton délután 6 órakor az AAC. Strada Theodor Serb. (Török Óabor-utcai) sporttelepén.

— Kardvívó csapatmérkőzés. Budapestről táviratozzák: A műgyem aulájában ma zajlott le Magyarország és Hollandia között a négyes kardvívó csapatmérkőzés. Magyarország 12:4 arányban győzött. Az első körökben Wnoldy holland bajnok óriási izomformát árukt el és biztosan győzött Garay, Schenker és Glikays magyar vívók felett, de Szécsyvel szemben vesztes maradt. Magyarország csapatában Szécsy lett négy, Glikays és Schenkeré három-három, Garayé két győzelem. A hollandi csapatban Wnoldy három, Mandele egy győzelmet aratott, míg De Jong és Weegening győzelem nélkül maradtak. A csapatverseny után vívóakadémiát mutattak be egyszerű és párbajtőrrel.

— Magyarok győzelme a tiroli skiversenyen. Budapestről táviratozzák: Tiroiban vasárnap folyt le a híres májusi skiverseny, amelyen Ausztria legjobb versenyzői, valamint számos németországi bajnok is résztvett. Magyarország részéről Déván István és Strauch Béla, a MAC. tagjai indultak. Déván a futóversenyben második lett, míg Strauch három állott ugrással az ugróversenyben megnyerte a bajnokságot.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF
föld.

Cenzurak

IOAN NICHIN

MAX LINDER slager

Légy a feleségem.

Bemutatója pénteken az
Urániában.

Még is csak
STRASSER divataruhája
a legolcsóbb
bevásárlási forrás!

Szemben
a Lutheránus
templommal.

Belvárosi

bér- és magánházak, gyáralapításra, gazdálkodásra alkalmas házak, minden célra alkalmas üzemhelyiségek, kávéház, vendéglő, fűszerüzletek eladó. 13243
Bővebbet: WALLINGER-irodában.

Háromszobás

modern lakást

keresek
a belvárosban.

Ajánlatokat „SÜRGŐS” jellegre
CENTRAL hirdetőbe kérek.

Bérbeadó kaszáló!

Str. Fabricol (Gyár-u. 7.)

5000 négyszögöl területen lévő here az ideai kaszálásra bérbeadó. Érdelklő: hetni Kalász János bérkereskedésben, Piața Avram Iancu (Szabadság-ter 3.)

100 Wagon

apró kőszén azonnali szállításhoz olcsó árban kapható.

FERENCZI A. Timisoara,
Bonáz-u. 14. 13113

45.000 Leiért

eladó a Str. Rahovei (Mihály-utca) 80. elfoglalható magánház nagy telekkel és kerttel. 13249

Bővebbet: WALLINGER-irodában.

Keresek

lehetőleg belvárosban egy

4-5 szobás lakást

mellékhelyiségekkel, lehetőleg azonnalra. Cim „Kelet” hirdetőbe. 13120

Sportegyesületek és kereskedők legnagyobb választékban és a legolcsóbb árak mellett csakis a **HELLAS Sportfejlesztő és Áruforgalmi R-T.** Oradea-u. Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 14. vásárolhatja be. — Nagyban árak. Telefon 960. Sürgőnyom: Sporthellas. 1442 cs Radio 2995

Radio Hirdetési Iroda
2887/A. sz.

Hölgyeknek mindennapi használatra.
Úraknak borotválkozás utánra
ajánljuk a
HELACITOT
Izzadó fényes zsíros arc, egyszeri le-
mosásra csodás szép lesz, mintha va-
lami lehetett finomságu harmattal volna
bevonva. (Mitesserek) atkák pár nap
alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb
arcszépítő. — Készíti:
Dr. Földes és Hehs Margitcraze gyára
Budapest, I., Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 18868

APHRODAN
legújabb bedörzsölő
szer biztosan gyógyít
köszvényt és rheumát.
Kapható kicsinyben és nagyban
Vojtek és Weisz
drogériában. 18110
Gyártja Dr. Copony, Reich és Kammer

Tisztít, frissít, felüdít
Szeplőt tüntet, bőrt puhít
Az arcbőrt megfehéríti
Kaiser-Borax
A valódi.
III—18875

Eladó ház
Pâncotán a piactéren, a
volt vasas
PAVLOVITS-féle nagy pincével,
4 üzlethelyiséggel. — Értekezni:
HALMAI I. forgalmi irodá-
jában, Strada
Eminescu (Deák Ferenc-utca) 5. 13118

Eladó
150 drb. 2%, hónapos
mangolica malac.
Czárán Viktor
gazdasága Sepsreuş (Sepső)

A hírneves hófehér
BERZOVAI LALASINCZI
MÉSZ
vaggontételekben kizárólag:
BOROS & CZUCKER fakeskedőknél,
ARADON. 2479
rendelhető meg.

HOTEL BANAT, Timişoara
'COROANA'
SZÁLLODA
ORAVITA
Junius 1-én megnyílik a Korona nyaraló
pensio, teljes **80 Lei.** Hegyi levegő
ellátás napi **80 Lei.** lábbadozó-
nak. — Elsőrendű koszt. — Kezelőorvos:
Dr. JOAN FIRA, ORAVITA.
A nagyérdemű fürdőző kö-
zönség támogatását kéri: **Lunzer Josif**

MANILLA-ZSINEGET
eredeti import, elsőrendű minőségben szállít
verseny nélküli árban az:
E. SZ. G. E. GEPOSZTÁLYA.
Sibiu (Nagyszében), Só-utca 22.
Távíratl cím: MASCHABTEILUNG. 2598

Köszenet **Kokszot**
prompt szállít üzemek, téglagyárak és
szénnyagkereskedők részére
FERROCARBON
szénkereskedelmi társaság, szénbányák kizárólagos képviselői
Centrala: Timişoara. Expositura: Petroseni.
Szállópalota. Telefon 9. 13656 Telefon 41.

Jómenetű
hentesüzlet, mely más üzletnek is
alkalmas, visszavonulás miatt eladó.
Ugyanitt egy **zongora** olcsón
megvehető. Cím: 13248
WALLINGER - hirdetőjében.

Lippafüred - Gyógyfürdő.
Allomás Máriaradna—Lippa.
Szénsavas vasas-sós fürdők.
Idény: május 1. — október 15.
Javalva: Rheuma, vérszegénység, ideg-
gyengeségnél, idegbántalmaknál, álta-
lános gyengeségnél, vese- és hólyag-
bántalmaknál, ideges szívbetegségeknél,
női bajok után erősítő kurás stb.
Saját motoros-vasut állandóan közle-
kedik.
Kellemees tiszta szobák! — Elsőrendű
konyha saját kezelésben! Polgári árak!
A közkedvelt „Lippafüredi Apolló-Borvíz”
forrás kezelésége.
Prospektussal szolgál.
2549 a fürdőigazgatóság.

Nyelvismeret nélkül nincs boldogulás!
Műveltséghez, vagyonhoz és üzleti siker-
hez csak egy biztos ut vezet: az idegen
nyelvek ismerete. Ezeket Ön könnyen
és biztosan elsajátíthatja, ha beiratkozik
Jean Goldberg nyelvtanár
tanfolyamára, Arad, Str. Eminescu No. 9.,
ahol a román, német, francia és angol
nyelvek eredeti új módszer szerint a leg-
jobb sikerrel tanítataak. 13119

Kalapok tisztítását és formálását 2508
Pünkösdre még elvállalom
Gottlieb Lipót
kalapos mester
a Központi Szállóval szemben lévő barakban
Legolósóbb bevásárlási forrás
benzin, petróleum és gépolaj
DIMITRIE SUCIU,
Str. Metianu (Forral-u.) 14. — Telefon 914.

Veszek:
szalonát és sertés-zsirt
minden mennyiségben. — Ar és
mennyiség megnevezve, irásbeli
oo oo ajánlatot kér: oo oo
EISELE J.
Strada N. Filipescu (Flórián-utca) 22. 2575

Utlevelekre vizumot 55 Leier t egponioszban leggyorsabban a **KELET-hir** irodára szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1

Átköltözéseket helyben és vidékre nyitott és saját butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít: **Eliás Lipót Fia** szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolat telefon 250. sz.

Télbundák, drága szőrmék biztos védekezése molykárók ellen **Dalmatin.** Tengeren túli rovarper és hóféhér pehely **Naftalin.** Egyedül kapható **Erdős Pál** Füzzerkereskedő cégénél, Arad, Piata Avram Iancu 3. szám.

Brilliansarut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magán áron vesznek: Kun ékszerész, Arad

Apró hirdetések.

Levelezés.

JANEIRO. Sosem megyek keletre. 2596
 MEDIUM jeligére levél van a kiadóban. Kérem átvenni. 2600
 „REMÉNY A.” jeligére levél van a kiadóban. 2610
 KÖZÉPKORU urinő ismeretség híányában ezután kíván megismerkedni feltétlen jólelkű idős uriemberrel. Leveléket „Keresem a boldogságot” jeligére a kiadóba kér. 2495

Alkalmazás.

KISZOLGALO LEANY a papirszakmából felvétetik. Cim a kiadóban. 1894
 VARRÓ ÉS TANULÓ LEANYOK FELVETETNEK Bulev. Carol No. 70. (Ervéséhet királyné-körút 2. szám). Vörös ékkrrel szemben. 2872
 NEVELŐNŐNEK, házikisasszony-nak menne intelligens leány vidékre. Cim Wallinger hirdetőjében. 13249
 HÁZMESTERPÁR és böttiszolga azonnal felvétetnek. Piata Luther-tér I. sz. és a Linoteum-üzletben Bulev. Regina Maria 22. 2612
 FŐZNI tudó mindenek 15-ére felvétetik. Cim Kelet hírlapiroda. 13119
 TANULÓLEANY magas fizetéssel felvétetik. Fischer, modern hajmunka vállalata Strada Mărășești 24. (Kossuth-utca) 58. 2509

NÉMÉT, magyar és francia levelezést vállalok. Cim Kelet hírlapiroda. 13118
 ANSTÄNDIGE, gesunde Person wird zu einjährigen Kind in vornehmes, rumänisches Familie gesucht. Minorita-palota 2-4 Uhr. General Manu. 2590
 EGY. jóerkölcsű fiu cukrász tanulókat felvétetik. Strada Pescarului (Thóköly Imre-utca) 24. 2594
 NÉMÉTÜL értő gyakornok gépirással, vagy gépirókisasszony felvétetik. Orbán István butorgyárnál, Piata Stefan Cel Mare (Béla-tér) 8. sz. 2588
 NÉMÉT-MAGYAR perfekt gyors és gépíró hosszabb irodai gyakorlattal állást keres. Ajánlatokat kiadóba kér. 2893

PARKIROZÁSOKRA vállalkozik János János műkertész. Strada Russu Sirianu 7b) szám. 2606
 HÁZVEZETŐNŐNEK, anyahelyettesnek, vagy puszára megfelelő alkalmazásra elmenne magányos nő. Vörösné, Strada Cercetășilor (Szent Pál-utca) 4. 2599

BEVELEZÉSBE, gépirásban és ügyvédi munkákban járatos, perfekt román tisztviselő állást keres. Megkeresések „Szorgalmas” jeligére a kiadóba. 2602
 BOTOSISPANT némi gyakorlattal azonnali belépésre keresek. Cim Wallinger hirdetőjében. 13249
 TANULÓ leányok felvétetnek Maltry, Strada 29/ Decemvrie 4. (Hassinger-utca.) 2607

KERESKÉK egy 16 háziból való fiatal leányt, kit szobaleánynak betanítanék, jó fizetéssel, vagy egy ügyes bejártó szobaleányt. Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 24. II-ik emelet 17. 2613

PRÓBAKISASSZONY kifogástlan, szép alakkal azonnalra kerestetik. Cim Kelet hírlapiroda. 13119

MÉRLEGGÉPES könyvelő, perfekt magyar-német levelező azonnalra kerestetik. Ajánlatok „Mérlegképes” jeligére Kelet hírlapirodában adandók le. 13119

Lakás.

KERESKÉK két, vagy háromszobás lakást főzőszobával. — Háztulajdonosok ajánlatát továbbítja a kiadóhivatal. 2591

ELCSERÉLNÉM Micalaca-Nou (Ujmiclaka) Zrinyl-utca 10. szám alatt levő 3 szoba, konyha és egyéb mellékhelyiségekből álló lakásomat egy ugyanilyen megfelelő lakással, esetleg nagyobbal, ülhetőleg a belvárosban. 2589

UJONNAN építendő négyszobás lakás elő, fürdő és cselédszobás, mellékkeliségekkel bérbe adó. Cim a kiadóhivatalban. 2604

HÁROMSZOBÁS lakást keresek. Jól fizetek. Cim Wallinger hirdetőjében. 13248

KIADÓ butorozott szoba férfi, vagy nő részére kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13248

ELCSERÉLNÉM három szobás modern lakásomat négy-öt szobással. Cim Wallinger hirdetőjében. 13249

ÖZVEGY urinő egyszobás utcai lakást keres magas bérért sürgősen. Cimeket kiadóhivatalba kér. 2611

BELVÁROSBAN 3 szobás modern lakást keresek. Háztulajdonosok adják le címüket Kelet hírlapirodában. 13119

Vétel és eladás.

GRENADINOK, mosó árú őrölt választékban, legolcsóbban Strasser divatruházatában szerezhető be, szemben a Lutheránus-templommal. 2398

SCHESLON-terítő, fagyalt-gép, férfi kar szijjas aranyóra, férfi ruha, nyári paplan csipke függöny, ékszer, étkező és kavés szervizek, szőnyegek, antik tárgyak, díszdolgák, fekete selyem ruha, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

MOTARGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és színes szőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota) 11895

ALTDEUTSCH ebédlő, világos, teljesen új hálószoba, két mokaút angol fotel, nagy ebédlőszőnyeg eladó. Uranus, főpostával szemben. 13027

CSEH gyártmányu pisztoly olcsón eladó Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 2585

ÜZEMKÉPES állapotban levő motorcsónakot megvételre keresek. Ajánlatokat Kelet hírlapirodába „Turacónak” jelígre. 13118

URISZOBA vadonatúj eladó. Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 13576

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. Telefon 885. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen kerestünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst dívs munkákat. Vidéki meghívásra kluzunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

KÉT légszekrény, nyári paplan, perzsa ebédlő szőnyeg, modern ebédlő, háló és uriszoza Comissióban, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 21. 2593

SZODAVIZES üvegeket használható állapotban megvételre keresek. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek. 2595

FALBA ÉPITENDŐ sublódos kredencé Antique, eladó. Piata Mihai Viteazul 9. (Ferenc-tér 6.) Kutschera. 2592

KÖNYVEKET, könyvtárakat magas áron vásárol Krausz könyvkereskedés, színház-épület. 2435

MAGANYOS 8 HP. Máv. eséplőszekrény, hozzá rászerezhető keretével, jókarban, eladó. Szivattyu-telep Zerindul-Mare (Nagyzerénd.) 2603

NYOLC darab Szmirma-szőnyeg, használt abrosz, szalvéták, evőeszközök olcsón eladó. Strada Bucur (Eötvös-utca) 7. földszint, kapu alatt jobbra. 13836

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos árú olcsó áron kaphatók. Wiegelfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

KITUNÓ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalapok olcsón, Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

EREDETI Eclair francia Vermorel-permetező, mindennemű permetező-alkatrészek, gummilapok és csövek legolcsóbb árban kaphatók Frajl Burza vas-kereskedése Arad, Bul. Reg. Ferdinand 23. (Boros Béni-tér) sarok. 2291

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ Kézimunka függönyök, ággyakarok, csipkefüggönyök dus választékban. Modern előnyomda. Erneszt kézimunka üzlet színház mögött. 2397

ELADÓ pénztárszekrény, másolóprek könyvvél, kolbászöltőgép, egy „Rapid” lánccskut részcsövel és 2 darab rétborrna. Cim a kiadóban. 2493

HÁLÓ, ebédlő, varrógép és bicikli eladó Str. Mocioni 16. (Orczy-utca 7.) 2570

Ingatlan.

FÖLDBIRTOKOT 50-től 300 holdig, Maderaton (Magyarádon) 3/4 holdas szőlőt kolnával, 3 berendezett szobával, gazdasági épülettel, hordó és teljes felszereléssel, megvételre ajánlunk. „Savoy” fu-kereskedelmi iskola mellett. 18836

STR. SAVA RAICU 114. (volt György-utca 86.) számú villaszerű modern, adómentes magánház elfoglalható lakással, nagy gyümölcsös kerttel eladó. 2583

STRADA GELU (Almos-utca) 7. számú kis ház olcsón eladó. Állami fűtőház mellett. 2564

OLCSÓN ELADÓK. Belvárost magán- és bérházak 3-6 szobás lakásokkal, kerttel. — Külvárosi bér- és magánházak. — Házak kitűnő forgalmu üzletekkel, helyben és vidéken. — Füzzerüzletek, vendéglők, szálloda. Haász-iroda, Strada Romanului (Zrinyl-utca) 6. 13525

SÉGA Czuczor-utca) 33. számú magán sarokház elfoglalható lakással eladó. Értekezni ugyanott. 13117

SÉGÁBAN Kisebb magánház átvethető kétszobás lakással 75.000 leiért eladó. Uranus, főpostával szemben. 13027

MEGVÉTELRE KERESKÉK bérházakat, magánházakat, üzleteket, birtokokat. — Díjtalan előjegyzés Haász-iroda Str. Romanului (Zrinyl-utca) 6. 13525

AJÁNLUNK jól jövedelmező olcsó bérházakat. — Keresünk 3-4 szobás magánházakat belvárosban és annak közelében. — Padolt pinót raktárnak piactéren bérbe adunk. „Savoy” fu-kereskedelmi iskola mellett. 13896

Üzletek.

LEGFORGALMASABB helyen lévő sarok üzlet kiadó. Cim „Mandial” cég Bul. Regina Maria 21. 2614

Különfélé.

VILLANYSZERELÉST, csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarcz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

DIRECTE importált legfinomabb eredeti norvég, kevéssé hírszagú Cod-liver-oil. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógy-szertára Arad. 12831

EZERJÖFÜ gyomorellixir, páratlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvégytalanság, hányinger, felfuvttság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10831

MODERNE WOHNUNG gesücht 4 bis 5 Zimmer. Zahle 10 bis 15.000 Lei Jährlich. Angebote an das Blatt unter „Direktor P.” 2530

KERESKÉK egy kétszobás, vagy egy nagy egyszobás lakást. Kérem a háztulajdonosok ajánlatát „Fiatal házaspár” jelígre a kiadóhivatalba. 2560

UTCAI BEJARATU nagy pinceraktár legforgalmasabb helyen azonnalra kiadó szállítóknak, üzemnek, alkalmas. Érdek-lődők közzölik címüket kiadóban. 2601

ELVESZETT a Strada Consistorului (Batthyány-utca), Bulev. Regele Ferdinand), (József főherceg-ut, Boros Béni-tér), Calea Radnea-utig vezető uton egy papaszem, barna tokban. Megtaláló kértetik azt Anhaltzer, fűrészyár átadni. 2605

PADOLT PINCE, csendes üzemi vállalatnak, vagy lerakatnak alkalmas, utcára nyíló ajtóval kiadó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13249

Szöllőbirtokosok figyelmébe!

Permetezőre ajánljuk a Meister Lucius & Brüning Höchst, a Main világhírű vegyszert gyár szabadalmaztat

NOSPERAL

permetező szerét, mely az egyedül biztos szer a peronospora ellen. —: Próba-permetezés céljaira előnyös feltételek mellett szívesen küldünk e szerből. —: Kérjen prospektust és használati utasítást. 2588

MAYER RICHARD és Tsa. vegyszernagykereskedők Arad, Piata Avram Iancu 18. (Szabadság-tér).